

SABIEDRISKO ELEKTRONISKO PLAŠSAZIŅAS LĪDZEKĻU PADOMES KVALITĀTES VADĪBAS UN SABIEDRISKĀ LABUMA IZPILDES 2024. GADĀ PĀRSKATS

I Ievads.....	
II Sabiedriskā labuma snieguma vērtējums	
III Rezultatīvo rādītāju izpilde.....	
IV Ārējā uzraudzība.....	
V Iekšējā uzraudzība.....	
VI Citu institūciju lēmumi	
VII Padomes vērtējums.....	

I IEVADS

Saskaņā ar Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu un to pārvaldības likumu¹ (turpmāk – SEPLPL) un Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padomes (turpmāk – Padome) apstiprināto Sabiedriskā pasūtījuma izstrādes, uzskaites un izpildes uzraudzības kārtības nolikumu² (turpmāk – Nolikums) Padome reizi gadā kopā ar sabiedriskā pasūtījuma gada pārskata novērtējumu publisko pārskatu par ārējās kvalitātes vadības uzraudzības un sabiedriskā labuma rezultātiem pārskata gadā iesniegtu pārskatu par iekšējās kvalitātes vadības sistēmas darbības plāna izpildi, tostarp sasniegtajiem rezultatīvajiem rādītājiem konkrēto darbību izpildē.

Atbilstoši SEPLPL, vadot sabiedriskā pasūtījuma un gada plāna izstrādes procesu, Padome izstrādā kvalitātes vadības sistēmu, nosakot, ka satura kvalitātes vadības sistēmas mērķis ir sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu programmu un pakalpojumu atbilstība augstām ētikas un kvalitātes prasībām, žurnālistikas izcilības un visaugstākajiem starptautiskajiem profesijas un kvalitātes standartiem.

¹ [Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu un to pārvaldības likums](#)

² [Nolikums par sabiedriskā pasūtījuma izstrādi, uzskaiti un izpildes uzraudzības kārtību | Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome](#)

Ētikas un kvalitātes prasības, žurnālistikas izcilības un visaugstākie starptautiskie profesijas un kvalitātes standarti izriet no vai ir noteikti SEPLPL, Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likumā, likumā “Par presi un citiem masu informācijas līdzekļiem”, Priekšvēlēšanu aģitācijas likumā, kā arī citos normatīvajos aktos, kuru ievērošanu savas kompetences ietvaros uzrauga Padome un Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome.

Ētikas un kvalitātes prasības, žurnālistikas izcilības un visaugstākie starptautiskie profesijas un kvalitātes standarti ir iekļauti “Latvijas sabiedrisko mediju Redakcionālajās vadlīnijās”, Latvijas sabiedriskā medija Rīcības un ētikas kodeksā³, kuru ievērošanu savas kompetences robežās uzrauga Padome un sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu ombuds⁴ (turpmāk arī – ombuds).

Satura kvalitātes vadības sistēmas ietvaros ētikas un kvalitātes prasības, žurnālistikas izcilības un visaugstākie starptautiskie profesijas un kvalitātes standarti tiek attiecināti uz visiem sabiedriskā pasūtījuma izpildes posmiem un darbinieku rīcību profesionālo pienākumu izpildes laikā un publiskās saziņas ietvaros, kā arī uz neatkarīgajiem producentiem, piesaistītajiem darbiniekiem un ārštata autoriem.

Satura kvalitātes vadības sistēmas rezultatīvie rādītāji tiek noteikti sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu vidēja termiņa darbības stratēģijās, sabiedriskā pasūtījuma plāna sagatavošanas vadlīnijās un uzdevumos konkrētajam gadam un pielikumā “Iekšējās kvalitātes vadības sistēmas darbības plāns un izpilde”.

Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu satura kvalitātes vadības sistēma sastāv no ārējās satura kvalitātes vadības uzraudzības, ko īsteno Padome, un iekšējās satura kvalitātes vadības uzraudzības, ko īsteno sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi.

Padome, savas kompetences ietvaros nodrošinot sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu ārējo satura kvalitātes vadības uzraudzību:

- nosaka ikgadējos sabiedriskā labuma mērķu rezultatīvos rādītājus un veic snieguma izvērtējumu sabiedriskā pasūtījuma un kvalitātes vadības sistēmas izpildes ietvaros;
- nosaka satura kvalitātes vadības sistēmas rezultatīvos rādītājus vidēja termiņa darbības stratēģijā, ikgadējos valdes mērķos un uzdevumos un veic snieguma izvērtējumu Padomes kvalitātes vadības un sabiedriskā labuma izpildes pārskatā;
- ārējiem ekspertiem vismaz reizi gadā pasūta sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu darba izvērtējumu saskaņā ar pielikumu Nr. 4 “Neatkarīga nozares profesionāļa/experta recenzija par sabiedriskā pasūtījuma izpildi” vai pielikumu “Eksperta vērtējums par sabiedriskā pasūtījuma izpildi”;
- veic mērķgrupu izpēti un citus socioloģiskos pētījumus, kuru rezultāti tiek izmantoti sabiedriskā pasūtījuma plāna uzdevumu izstrādē;

³ [Redakcionālās vadlīnijas, ētikas kodeksi un citi Padomes lēmumi | Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome](#)

⁴ [Ombuds | Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome](#)

- apkopo un analizē tirgus un socioloģisko pētījumu mediju nozarē rezultātus;
- Padomes kompetences ietvaros reaģē uz iespējamiem kvalitātes pārkāpumiem un izvērtē Padomē saņemtās sūdzības un ieteikumus, kā arī sniedz atbildes uz iesniegumiem;
- analizē un ņem vērā sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu ombuda un citu par sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu darbības uzraudzību atbildīgo institūciju pieņemtos lēmumus;
- kopā ar sabiedriskā pasūtījuma gada pārskata novērtējumu publisko pārskatu par ārējās kvalitātes vadības uzraudzības un sabiedriskā labuma rezultātiem pārskata gadā iesniegtu pārskatu par iekšējās kvalitātes vadības sistēmas darbības plāna izpildi, tostarp sasniegtajiem rezultātiem rādītājiem konkrēto darbību izpildē.

Šajā 2024. gada pārskatā apkopota informācija no Padomes lēmumiem un dokumentiem, sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu ombuda sniegtā informācija, sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu sniegtā informācija, pašregulācijas organizāciju un regulatora sniegtā informācija, kā arī apkopota informācija no publiskiem avotiem.

II SABIEDRISKĀ LABUMA SNIEGUMA VĒRTĒJUMS

Sabiedriskā pasūtījuma sabiedriskā labuma mērķu sasniegšana regulāri tiek vērtēta, izmantojot Padomes apstiprinātu Sabiedriskā labuma izvērtēšanas metodoloģiju⁵ (turpmāk – metodoloģija). Izvērtēšanas rezultāti tiek publiskoti Padomes un sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu tīmekļa vietnēs un tiek ņemti vērā, veidojot nākamo periodu sabiedrisko pasūtījumu un nosakot sabiedriskā labuma mērķus un rezultātus rādītājus.

Sabiedriskā labuma radīšanas izvērtējums tiek veikts, balstoties uz sešiem noteiktajiem sabiedriskā labuma mērķiem, tos iedalot šādās kategorijās: (1) sabiedrība, (2) demokrātija, (3) kultūra, (4) zināšanas, (5) radošums un (6) sadarbība, kā arī četriem pamata caurviju rādītājiem – sasniedzamība, kvalitāte, ietekme un ieguldīto līdzekļu atdeve.

Padome saskaņā ar metodoloģiju līdz katra gada 30. martam veic Latvijas iedzīvotāju socioloģisko aptauju. Veicot kvalitatīvu un kvantitatīvu datu ieguvu un analīzi saskaņā ar izstrādāto metodoloģiju, visaptverošu sabiedriskā labuma izvērtēšanu Padome īsteno ne retāk kā reizi trīs gados. Iegūto datu analīzi veic neatkarīgs eksperts vai ekspertu grupa. Pirmais visaptverošais vērtējums veikts 2023. gadā⁶, nākamais plānots 2026. gada sākumā, beidzoties Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu sabiedriskā pasūtījuma vadlīniju 2023.-2025. gadam un uzdevumu plāna sagatavošanai 2025. gadam periodam.

Sabiedriskā labuma vērtēšanas sistēma nodrošina sabiedrisko mediju atskaitīšanos par paveikto un iesaista sabiedrību sabiedriskā pasūtījuma veidošanā, jo, balstoties uz iegūtajiem datiem un rezultātiem, sabiedriskajiem medijiem ir iespēja stratēģiski

⁵ Sabiedriskā labuma vērtēšana | Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome

⁶ <https://www.seplp.lv/lv/media/1428/download?attachment>

plānot satura attīstību, savukārt Padomei definēt uzdevumus un novērtēt sabiedriskā pasūtījuma izpildi, tajā skaitā satura kvalitātes sistēmas darbības rezultātus.

Istenojot metodoloģiju, iedzīvotāju aptaujas tiek veiktas kopš 2021. gada, starplaikā pilnveidojot metodoloģiju un precizējot jautājumus. Pēdējais pētījums veikts 2025. gadā no 27. janvāra līdz 11. februārim un tiek izmantots, lai novērtētu 2024. gadā noteikto sabiedriskā pasūtījuma mērķu un uzdevumu izpildi. Pētījumu rezultāti ir publiski pieejami Padomes un sabiedrisko mediju mājaslapās.

Ņemot vērā iedzīvotāju aptaujas rezultātā noteiktās sabiedriskā labuma indikatoru vērtības, Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu sabiedriskā pasūtījuma vadlīnijās 2023.-2025. gadam un uzdevumos plāna sagatavošanai 2024. gadam⁷ Padome VSIA “Latvijas Radio” (turpmāk – Latvijas Radio), VSIA “Latvijas Televīzija” (turpmāk – Latvijas Televīzija) noteica sabiedriskā labuma mērķu, caurviņu rādītāju un specifisko rādītāju mērķa vērtības, kas sasniedzamas triju gadu periodā līdz 2025. gadam. Mērķa vērtības noteiktas, ņemot vērā statistiskās kļūdas robežas, par atskaites punktu ņemot 2023. gadā veiktā pētījuma datus un izvērtējot katra medija specifisko situāciju.

Izpildes 2024. gadā vērtējums veikts, balstoties 2025. gada sākumā veiktajā sabiedriskā labuma ikgadējā pētījumā. Izpildes vērtējumā būtiska novirze nozīmē, ka izpilde no mērķa vai mērķa intervāla zemākās robežas atpaliek par 5 vai vairāk procentpunktiem. Mērķis tiek uzskatīts par izpildītu, ja sasniedz mērķa vērtību vai tās intervāla zemāko robežu. Vērtējumā ietverti arī Padomes ieteikumi snieguma uzlabošanai.

Sabiedrība

Misija: sabiedriskie mediji ataino sabiedrību un tās daudzveidīgās grupas, palīdzot izprast kopīgo, un veido pamatu sabiedrības attīstībai un labklājībai.

Mērķis: nodrošināt daudzpusīgu Latvijas sabiedrības pašizziņu, pārstāvēt iedzīvotāju daudzveidību, veidojot izpratni starp dažādām sabiedrības grupām un meklējot kopīgo.

Gads	Kopā	LTV	LR	LSM.lv
2024 (mērķis)	57 %-60 %	56 %-59 %	58 %-61 %	58 %-61 %
2024 (fakts)	49%	51%	49%	47%
Padomes komentārs	Mērķis nav izpildīts, būtiska novirze	Mērķis nav izpildīts, būtiska novirze	Mērķis nav izpildīts, būtiska novirze	Mērķis nav izpildīts, būtiska novirze

2024. gadā izpildot sabiedriskā labuma kategorijas “Sabiedrība” misiju un mērķi, neviena no mērķa vērtībām nav izpildīta, turklāt ar būtiskām novirzēm. Tāda tendence iezīmējas jau atkārtoti no 2023. gada, kad pirmo reizi noteiktas sasniedzamās mērķa vērtības saskaņā ar jauno metodoloģiju. Šī indikatora atpalcība salīdzinājumā ar bāzes vērtībām vērojama jau divus gadus pēc kārtas, tādēļ, veicot nākamo

⁷ [Sabiedriskā pasūtījuma vadlīnijas un uzdevumi plāna sagatavošanai 2023. - 2025. gadam | Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome](#)

visaptverošo sabiedriskā labuma novērtējumu 2026. gada sākumā, būtu padziļināti vērtējama šī sabiedriskā labuma rādītāja izpilde. Īpaša uzmanība pievēršama šī rādītāja snieguma uzlabošanai, izstrādājot un īstenojot vidēja termiņa darbības stratēģiju 2026.-2029. gadam.

Demokrātija

Misija: sabiedriskie mediji nodrošina sabiedrību ar vispusīgu un uzticamu informāciju, ziņu, informatīvi analītisko un pētniecisko saturu, kā arī veido diskusiju platformu.

Mērķis: veidot sabiedrības izpratni par sabiedrībai nozīmīgiem lēmumiem, sekmēt pierādījumos balstītu lēmumu pieņemšanu, informēt sabiedrību par sociālpolitiskām aktualitātēm, veicināt politisko atbildīgumu un medijpratību, vairo izpratni par mediju lomu demokrātijā.

Gads	Kopā	LTV	LR	LSM.lv
2024 (mērķis)	51-55%	50-55%	53-56%	52-55%
2024 (fakts)	45%	46%	44%	45%
Padomes komentārs	Mērķis nav izpildīts, būtiska novirze	Mērķis nav izpildīts, nebūtiska novirze	Mērķis nav izpildīts, būtiska novirze	Mērķis nav izpildīts, būtiska novirze

2024. gadā izpildot sabiedriskā labuma kategorijas “Demokrātija” misiju un mērķi, neviena no mērķa vērtībām nav izpildīta, turklāt trīs no četriem gadījumos ir ar būtiskām novirzēm. Tāda tendence iezīmējas jau atkārtoti no 2023. gada, kad pirmo reizi noteiktas sasniegtām mērķa vērtības saskaņā ar jauno metodoloģiju. Šī indikatora atpalcība salīdzinājumā ar bāzes vērtībām vērojama jau divus gadus pēc kārtas, tādēļ, veicot nākamo visaptverošo sabiedriskā labuma novērtējumu 2026. gada sākumā, būtu padziļināti vērtējama šī sabiedriskā labuma rādītāja izpilde. Īpaša uzmanība pievēršama šī rādītāja snieguma uzlabošanai, izstrādājot un īstenojot vidēja termiņa darbības stratēģiju 2026.-2029. gadam.

Kultūra

Misija: sabiedriskie mediji saglabā, veido un attīsta Latvijas kultūrtelpu, nodrošinot tās klātbūtni pasaulē.

Mērķis: radīt saturu, kas veido un bagātina Latvijas kultūrtelpu, stiprināt Latvijas nacionālo identitāti, sekmēt kultūras jaunradi, apzināt kultūras mantojumu, to padziļināti izzinot un rodot pielietojumu šodienā.

Gads	Kopā	LTV	LR	LSM.lv
2024 (mērķis)	43-47%	46-49%	44-47%	38-43%
2024 (fakts)	50%	53%	49%	47%
Padomes komentārs	Mērķis izpildīts	Mērķis izpildīts	Mērķis izpildīts	Mērķis izpildīts

2024. gadā izpildot sabiedriskā labuma kategorijas “Kultūra” misiju un mērķi, visas mērķa vērtības izpildītas visiem sabiedriskajiem medijiem kopā un atsevišķi tāpat kā 2023. gadā. Salīdzinājumā ar 2023. gadu ir vērojamas un pozitīvi vērtējamās izmaiņas uz augšu – attiecīgi kopīgais rādītājs audzis no 48% uz 50%, Latvijas Televīzijai no 52% uz 53%, Latvijas Radio audzis par vienu procentpunktu no 48% līdz 49%, bet “LSM.lv” pieaugums par trim līdz 47%.

Zināšanas

Misija: sabiedriskie mediji vairo sabiedrības zināšanas un uzlabo iedzīvotāju dzīves kvalitāti.

Mērķis: nodrošināt skaidrojošu saturu, kas veicinātu sabiedrības tiesību prātību (zināšanas par tiesībām un pienākumiem), finanšu prātību, veidotu izpratni par mūžizglītības lomu, savstarpējo attiecību veidošanu ģimenē un ar bērniem, fizisko un mentālo veselību un citām tēmām, kas ļautu iedzīvotājiem uzlabot savu ikdienas dzīves kvalitāti.

Gads	Kopā	LTV	LR	LSM.lv
2024 (mērķis)	40-45%	39-45%	42-45%	35-40%
2024 (fakts)	46%	46%	48%	46%
Padomes komentārs	Mērķis izpildīts	Mērķis izpildīts	Mērķis izpildīts	Mērķis izpildīts

2024. gadā izpildot sabiedriskā labuma kategorijas “Zināšanas” misiju un mērķi, visas mērķa vērtības izpildītas visiem sabiedriskajiem medijiem kopā un atsevišķi tāpat kā 2023. gadā. Pozitīvi vērtējams, ka salīdzinājumā ar 2023. gadu snieguma rādītāji auguši – kopējais no 44% uz 46%, Latvijas Televīzijai no 45% uz 46%, Latvijas Radio no 44% uz 48%, “LSM.lv” pieaugums no 44% līdz 46%.

Radošums

Misija: sabiedriskie mediji atbalsta un veicina iedzīvotāju pašizpausmi, savu talantu atklāšanu, kā arī iedvesmo uzdrīkstēties darīt un realizēt sevi.

Mērķis: iedvesmot un sekmēt sabiedrības radošumu, izaugsmi un uzņēmību visās dzīves jomās, tajā skaitā veicinot starpnozaru un paaudžu sadarbību.

Gads	Kopā	LTV	LR	LSM.lv
2024 (mērķis)	45-49%	46-49%	45-49%	41-46%
2024 (fakts)	40%	43%	41%	36%
Padomes komentārs	Mērķis nav izpildīts, būtiska novirze	Mērķis nav izpildīts, nebūtiska novirze	Mērķis nav izpildīts, nebūtiska novirze	Mērķis nav izpildīts, būtiska novirze

2024. gadā izpildot sabiedriskā labuma kategorijas “Radošums” misiju un mērķi, neviena mērķa vērtība nav izpildīta un divas no četrām ar būtiskām novirzēm. Pozitīvi

vērtējams, ka salīdzinājumā ar 2023. gadu snieguma rādītāji auguši par diviem procentpunktiem visās kategorijās – kopējais no 38% uz 40%, Latvijas Televīzijai no 41% līdz 43%, Latvijas Radio no 39% līdz 41%, “LSM.lv” no 34% līdz 36%.

Caurviju rādītāji

Sasniedzamība (lieto vismaz reizi nedēļā)

Gads	Mērķgrupa	Kopā	LTV	LR	LSM.lv
2024 (mērķis)	Kopā	76 %	63 %	42 %	48 %
2024 (fakts)	Kopā	76%	58%	40%	54%
	Padomes komentārs	Mērķis izpildīts	Mērķis nav izpildīts, būtiska novirze	Mērķis nav izpildīts, būtiska novirze	Mērķis izpildīts
2024 (mērķis)	Jaunieši (15-24)	73 %	52%-58%	43%-45%	47%-52%
2024 (fakts)	Jaunieši (15-24)	72%	52%	33%	53%
	Padomes komentārs	Mērķis nav izpildīts, būtiska novirze	Mērķis izpildīts	Mērķis nav izpildīts, būtiska novirze	Mērķis izpildīts
2024 (mērķis)	Mazākumtautības	62%	35%-40%	31%-36%	45%-50%
2024 (fakts)	Mazākumtautības	64%	31%	28%	55%
	Padomes komentārs	Mērķis izpildīts	Mērķis nav izpildīts, būtiska novirze	Mērķis nav izpildīts, būtiska novirze	Mērķis izpildīts

Vērtējot 2025. gada sākumā veiktajā sabiedriskā labuma ikgadējā aptaujā iegūtos rezultātus, secināms, ka kopumā sabiedriskos medijus vismaz reizi nedēļā vai biežāk lieto 76% Latvijas iedzīvotāju, un tā ir atgriešanās līmenī, kas bija sasniegts 2023. gada aptaujā, jo 2024. gada sākuma aptaujā rādītājs bija nokritis līdz 73%.

Latvijas Televīzijai par vienu procentpunktu no 57% uz 58% uzlabojies sasniegšanas rādītājs gada laikā, kamēr Latvijas Radio palicis nemainīgs – 40%, bet portālam “LSM.lv” strauji audzis no 45% uz 54%. Attiecīgi Padomes noteikto kopējās sasniegšanas mērķi 2024. gadā izpildījuši tikai sabiedriskie mediji kopā un “LSM.lv”.

Vērtējot sasniegšanu par mērķgrupām – jaunieši un mazākumtautības –, jauniešu sasniegšanas mērķi izpildījusi Latvijas Televīzija un “LSM.lv”, kamēr kopā sabiedriskie mediji par vienu procentpunktu atpalikuši no izvirzītā mērķa 2024. gadam. Jauniešu sasniegšanas rādītājs gada laikā ievērojami audzis “LSM.lv” no 45% uz 53%, arī kopējā sabiedrisko mediju sasniegšana jauniešu vidū

panākusi izrāvienu no 65% uz 72%, Latvijas Televīzija uzlabojusi rādītāju no 46% uz 52%, bet Latvijas Radio sasniegusi mazāk nekā pērn – kritums no 38% uz 33%.

Mazākumtautību mērķgrupā izpildīts kopējais un “LSM.lv” mērķis, kur redzams ievērojams pieaugums – attiecīgi kopā no 60% uz 64% un portālam no 46% uz 55%. Televīzijai kritums no 32% uz 31% un radio pieaugums no 27% uz 28%.

Sasniedzamības mērķa vērtību izpilde 2024. gadā nav vērtējama tiešā salīdzinājumā ar 2023. gadu, jo tad bija izvirzīts mazāks skaits sasniedzamo mērķa vērtību, kā arī ietekmēja izmaiņas metodoloģijā.

Nemot vērā, ka sniedzamības rādītājs ir saistīts gan ar Nacionālās attīstības plāna 2021.-2027. gadam un Mediju politikas pamatnostādņu 2024.-2027. gadam mērķiem, gan iekļauts kā mērķis Padomes apstiprinātajā gaidu vēstulē Latvijas Sabiedriskā medija vidēja termiņa darbības stratēģijas 2026.-2029. gadam izstrādei, īpaša uzmanība pievēršama šī caurviju rādītāja snieguma uzlabošanai, izstrādājot un īstenojot vidēja termiņa darbības stratēģiju 2026.-2029. gadam.

Kvalitāte

Gads	Kopā	LTV	LR	LSM.lv
2024 (mērķis)	49-55%	52-58%	47-53%	48-54%
2024 (fakts)	53%	55%	50%	54%
Padomes komentārs	Mērķis izpildīts	Mērķis izpildīts	Mērķis izpildīts	Mērķis izpildīts

Caurviju rādītājs “Kvalitāte” 2024. gadā ir izpildīts visiem sabiedriskajiem medijiem kopā un atsevišķi tāpat kā 2023. gadā. Salīdzinājumā ar 2023. gadu tikpat kā nav izmaiņu vai tās ir minimālas – attiecīgi kopīgais rādītājs 53% palicis nemainīgs, Latvijas Televīzijai un Latvijas Radio kritums par vienu procentpunktu, bet “LSM.lv” pieaugums par diviem.

Ietekme

Gads	Kopā	LTV	LR	LSM.lv
2024 (mērķis)	44-50%	45-50%	47-50%	39-46%
2024 (fakts)	49%	42%	44%	44%
Padomes komentārs	Mērķis izpildīts	Mērķis nav izpildīts, nebūtiska novirze	Mērķis nav izpildīts, nebūtiska novirze	Mērķis izpildīts

Caurviju rādītājs “Ietekme” 2024. gadā izpildīts kopā un arī portālam “LSM.lv”, kamēr Latvijas Televīzijai un Latvijas Radio vērojama nebūtiska novirze no mērķa izpildes. 2023. gadā šis mērķis ar nebūtisku novirzi bija neizpildīts tikai Latvijas Radio (45%), pārējiem tas bija intervāla robežās – kopā 45%, Latvijas Televīzijai 46%, “LSM.lv” 45%.

Citi rādītāji

Lai sekotu līdzi tam, kā iedzīvotāju vērtējumā tiek nodrošināta SEPLPL 2. pantā minētā sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu vispārējā stratēģiskā mērķa un 3. pantā noteikto sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu darbības pamatprincipu

izpilde, kā arī, lai sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi sabiedriskā pasūtījuma ikgadējā plānā sniegtu informāciju arī par citiem rādītājiem un to izpildi, Padome noteikusi specifiskus rādītājus un to mērķa vērtības.

Padomes ieskatā, ir būtiski nodrošināt izcilu satura kvalitāti, vairot sabiedrības uzticēšanos sabiedriskajiem elektroniskajiem plašsaziņas līdzekļiem kopumā, kā arī nodrošināt satura pieejamību digitālajā vidē, ņemot vērā jau notiekošo un nākotnē prognozējamo mediju lietošanas paradumu maiņu.

[Satura veidotājs] piedāvā kvalitatīvu saturu				
Gads	Kopā	LTV	LR	LSM.lv
2024 (mērķis)	45-50%	40-48%	48-52%	48-52%
2024 (fakts)	53%	51%	56%	52%
Padomes komentārs	Mērķis izpildīts	Mērķis izpildīts	Mērķis izpildīts	Mērķis izpildīts

Satura kvalitātes specifiskais rādītājs 2024. gadā izpildīts, pārsvarā pat pārsniedzot noteiktās mērķa vērtības. Arī gadu iepriekš mērķa vērtības tika sasniegtas, bet 2024. gadā vērojama augoša tendence – kopējais sniegums audzis no 52% uz 53%, Latvijas Televīzijai no 50% uz 51%, Latvijas Radio no 54% uz 56%, bet “LSM.lv” sarukums no 53% uz 52%.

Cik lielā mērā jūs uzticaties [satura veidotājam]?					
Gads	Mērķgrupa	Kopā	LTV	LR	LSM
2024 (mērķis)	Kopā	48%-52 %	45 %-49 %	50 %-53 %	44 %-49 %
2024 (fakts)	Kopā	48%	47%	51%	48%
	Padomes komentārs	Mērķis izpildīts	Mērķis izpildīts	Mērķis izpildīts	Mērķis izpildīts
2024 (mērķis)	Jaunieši (15-24)	56% -60 %	56 %-58%	53 %-56 %	59 %-60 %
2024 (fakts)	Jaunieši (15-24)	57%	53%	57%	60%
	Padomes komentārs	Mērķis izpildīts	Mērķis nav izpildīts, nebūtiska novirze	Mērķis izpildīts	Mērķis izpildīts
2024 (mērķis)	Mazākumtautības	29%-32%	23 %-28 %	24 %-30 %	32 %-36 %
2024 (fakts)	Mazākumtautības	29%	18%	35%	38%
	Padomes komentārs	Mērķis izpildīts	Mērķis nav izpildīts,	Mērķis izpildīts	Mērķis izpildīts

			būtiska novirze		
--	--	--	--------------------	--	--

Uzticēšanās kopējais specifiskais rādītājs 2024. gadā izpildīts. Arī gadu iepriekš mērķa vērtības tika sasniegtas, bet 2024. gadā vērojamas nelielas lejupejošas izmaiņas – kopējais sniegums sarucis no 49% uz 48%, Latvijas Televīzijai no 48% uz 47%, Latvijas Radio no 52% uz 51%, bet “LSM.lv” sarukums no 49% uz 48%.

Jauniešu mērķgrupā nav izpildīts viens mērķis ar nebūtisku novirzi tieši tāpat kā 2023. gadā, Latvijas Televīzijai nedaudz atpaliekot no mērķa. Salīdzinājumā ar 2023. gadu kopējais rādītājs jauniešu auditorijā sarucis no 58% līdz 57%, Latvijas Televīzijai no 55% līdz 53%, Latvijas Radio audzis no 56% līdz 57%, “LSM.lv” sarucis no 65% līdz 60%.

Mazākumtautību mērķgrupā viens mērķis nav izpildīts ar būtisku novirzi, lai gan 2023. gadā šajā mērķgrupā bija izpildīti visi mērķi. Salīdzinājumā ar 2023. gadu kopējais rādītājs šajā grupā palicis nemainīgs – 29%, Latvijas Televīzijai samazinājies no 26% uz 18%, Latvijas Radio ievērojami audzis no 26% līdz 35%, “LSM.lv” audzis no 27% līdz 38%.

Nemot vērā, ka uzticēšanās rādītājs ir saistīts gan ar Nacionālās attīstības plāna 2021.-2027. gadam un Mediju politikas pamatnostādņu 2024.-2027. gadam mērķiem, gan iekļauts kā mērķis Padomes apstiprinātajā gaidu vēstulē Latvijas Sabiedriskā medija vidēja termiņa darbības stratēģijas 2026.-2029. gadam izstrādei, īpaša uzmanība pievēršama šī rādītāja snieguma uzlabošanai, izstrādājot un īstenojot vidēja termiņa darbības stratēģiju 2026.-2029. gadam.

[Satura veidotājam] ir svarīga loma Latvijas valsts attīstībā				
Gads	Kopā	LTV	LR	LSM.lv
2024 (mērķis)	49-53%	53-54%	52-56%	40-45%
2024 (fakts)	55%	58%	57%	49%
Padomes komentārs	Mērķis izpildīts	Mērķis izpildīts	Mērķis izpildīts	Mērķis izpildīts

Specifiskais rādītājs, kas raksturo sabiedrisko mediju lomu Latvijas attīstībā, 2024. gadā izpildīts, pārsvarā pat pārsniedzot noteiktās mērķa vērtības. Arī gadu iepriekš mērķa vērtības tika sasniegtas, bet 2024. gadā vērojama augoša tendence – kopējais sniegums audzis no 53% uz 55%, Latvijas Televīzijai saglabājies 58%, Latvijas Radio audzis no 54% uz 57%, “LSM.lv” no 46% uz 49%.

[Satura veidotājs] ziņu un aktuālās informācijas raidījumos pārstāv visas sabiedrības intereses				
Gads	Kopā	LTV	LR	LSM.lv
2024 (mērķis)	47-51%	44-48%	51%	49-51%
2024 (fakts)	43%	42%	43%	43%
Padomes komentārs	Mērķis nav izpildīts, nebūtiska novirze	Mērķis nav izpildīts, nebūtiska novirze	Mērķis nav izpildīts, būtiska novirze	Mērķis nav izpildīts, būtiska novirze

Specifiskais rādītājs, kas raksturo visas sabiedrības interešu pārstāvību sabiedriskajos medijos, 2024. gadā nav izpildīts. Arī gadu iepriekš mērķa vērtības netika sasniegtas. 2024. gadā nav faktiski vērojamas izmaiņas – kopējais sniegums saglabājies 53%, Latvijas Televīzijai sarucis no 43% līdz 42%, Latvijas Radio saglabājies 43%, “LSM.lv” audzis no 42% līdz 43%.

Nemot vērā, ka šis specifiskais rādītājs ir daļa no sabiedriskā labuma kategorijas “Demokrātija” aprēķina formulas un ka šīs kategorijas atpalcība salīdzinājumā ar bāzes vērtībām vērojama jau divus gadus pēc kārtas, īpaša uzmanība pievēršama šī rādītāja snieguma uzlabošanai, izstrādājot un īstenojot vidēja termiņa darbības stratēģiju 2026.-2029. gadam.

[Satura veidotājs] ziņu un aktuālās informācijas raidījumos ataino dažādus viedokļus, arī tos, kuri atšķiras no mana

Gads	Kopā	LTV	LR	LSM.lv
2024 (mērķis)	60-63%	59-63%	61-63%	59-63%
2024 (fakts)	54%	55%	53%	53%
Padomes komentārs	Mērķis nav izpildīts, būtiska novirze	Mērķis nav izpildīts, nebūtiska novirze	Mērķis nav izpildīts, būtiska novirze	Mērķis nav izpildīts, būtiska novirze

Specifiskais rādītājs, kas raksturo viedokļu daudzveidību sabiedriskajos medijos, 2024. gadā nav izpildīts. Arī gadu iepriekš mērķa vērtības netika sasniegtas. 2024. gadā nav faktiski vērojamas izmaiņas – kopējais sniegums saglabājies 54%, Latvijas Televīzijai saglabājies 55%, Latvijas Radio sarucis no 55% līdz 53%, “LSM.lv” sarucis no 54 % līdz 53%.

Nemot vērā, ka šis specifiskais rādītājs ir daļa no sabiedriskā labuma kategorijas “Demokrātija” aprēķina formulas un ka šīs kategorijas atpalcība salīdzinājumā ar bāzes vērtībām vērojama jau divus gadus pēc kārtas, īpaša uzmanība pievēršama šī rādītāja snieguma uzlabošanai, izstrādājot un īstenojot vidēja termiņa darbības stratēģiju 2026.-2029. gadam.

[Satura veidotājs] stiprina manu piederības sajūtu Latvijai

Gads	Kopā	LTV	LR	LSM.lv
2024 (mērķis)	57-60%	57-60%	61%	50-54%
2024 (fakts)	50%	51%	53%	46%
Padomes komentārs	Mērķis nav izpildīts, būtiska novirze	Mērķis nav izpildīts, būtiska novirze	Mērķis nav izpildīts, būtiska novirze	Mērķis nav izpildīts, nebūtiska novirze

Specifiskais rādītājs, kas raksturo piederības sajūtas Latvijai stiprināšanu ar sabiedrisko mediju starpniecību, 2024. gadā nav izpildīts. Arī gadu iepriekš mērķa vērtības netika sasniegtas. 2024. gadā gan vērojamas izmaiņas – kopējais sniegums

saglabāties 50%, Latvijas Televīzijai audzis no 50% līdz 51%, Latvijas Radio audzis no 48% līdz 53%, “LSM.lv” audzis no 39 % līdz 46%.

Ņemot vērā, ka šis specifiskais rādītājs ir daļa no sabiedriskā labuma kategorijas “Sabiedrība” aprēķina formulas un ka šīs kategorijas atpalcība salīdzinājumā ar bāzes vērtībām vērojama jau divus gadus pēc kārtas, īpaša uzmanība pievēršama šī rādītāja snieguma uzlabošanai, izstrādājot un īstenojot vidēja termiņa darbības stratēģiju 2026.-2029. gadam.

[Satura veidotājs] piedāvā man vērtīgu un saistošu saturu par kultūru				
Gads	Kopā	LTV	LR	LSM.lv
2024 (mērķis)	46-50%	47-51%	42-48%	49-52%
2024 (fakts)	57%	59%	51%	61%
Padomes komentārs	Mērķis izpildīts	Mērķis izpildīts	Mērķis izpildīts	Mērķis izpildīts

Specifiskais rādītājs, kas raksturo kultūras satura kvalitāti, pilnībā 2024. gadā izpildīts. Arī gadu iepriekš mērķa vērtības tika sasniegtas. 2024. gadā gan vērojamas nelielas izmaiņas – kopējais sniegums saglabājies 57%, Latvijas Televīzijai sarucis no 60% līdz 59%, Latvijas Radio saglabājies 51%, “LSM.lv” audzis no 59 % līdz 61%.

[Satura veidotājs] atspoguļo jaunumus objektīvi un neitrāli, nepaužot personisko attieksmi				
Gads	Kopā	LTV	LR	LSM.lv
2024 (mērķis)	45-50%	43-48%	46-50%	49-52%
2024 (fakts)	43%	42%	44%	44%
Padomes komentārs	Mērķis nav izpildīts, nebūtiska novirze	Mērķis nav izpildīts, nebūtiska novirze	Mērķis nav izpildīts, nebūtiska novirze	Mērķis nav izpildīts, būtiska novirze

Specifiskais rādītājs, kas raksturo sabiedrisko mediju objektivitāti un neitralitāti, 2024. gadā nav izpildīts. Arī gadu iepriekš mērķa vērtības netika sasniegtas. 2024. gadā gan vērojamas nelielas izmaiņas – kopējais sniegums audzis no 42% līdz 43%, Latvijas Televīzijai audzis no 40% līdz 42%, Latvijas Radio audzis no 43% līdz 44%, “LSM.lv” saglabājies 44%.

Ņemot vērā, ka šis specifiskais rādītājs ir daļa no sabiedriskā labuma kategorijas “Demokrātija” aprēķina formulas un ka šīs kategorijas atpalcība salīdzinājumā ar bāzes vērtībām vērojama jau divus gadus pēc kārtas, īpaša uzmanība pievēršama šī rādītāja snieguma uzlabošanai, izstrādājot un īstenojot vidēja termiņa darbības stratēģiju 2026.-2029. gadam.

[Satura veidotājs] motivē kritiski domāt un spriest par man apkārt notiekošo				
Gads	Kopā	LTV	LR	LSM.lv
2024 (mērķis)	54-58%	50-54%	59%	54-57%

2024 (fakts)	47%	49%	45%	46%
Padomes komentārs	Mērķis nav izpildīts, būtiska novirze	Mērķis nav izpildīts, nebūtiska novirze	Mērķis nav izpildīts, būtiska novirze	Mērķis nav izpildīts, būtiska novirze

Specifiskais rādītājs, kas raksturo kritiskās domāšanas stimulēšanu ar sabiedrisko mediju starpniecību, 2024. gadā nav izpildīts. Arī gadu iepriekš mērķa vērtības netika sasniegtas. 2024. gadā gan vērojamas pamanāmas pozitīvas izmaiņas – kopējais sniegums audzis no 44% līdz 47%, Latvijas Televīzijai audzis no 43% līdz 49%, Latvijas Radio audzis no 43% līdz 45%, “LSM.lv” audzis no 45% līdz 46%.

Nemot vērā, ka šis specifiskais rādītājs ir daļa no sabiedriskā labuma kategorijas “Demokrātija” aprēķina formulas un ka šīs kategorijas atpalcība salīdzinājumā ar bāzes vērtībām vērojama jau divus gadus pēc kārtas, īpaša uzmanība pievēršama šī rādītāja snieguma uzlabošanai, izstrādājot un īstenojot vidēja termiņa darbības stratēģiju 2026.-2029. gadam.

[Satura veidotājs] iedvesmo mani uzdrīkstēties darīt, būt uzņēmīgam				
Gads	Kopā	LTV	LR	LSM.lv
2024 (mērķis)	30-36%	29-35%	32-36%	29-34%
2024 (fakts)	27%	27%	27%	25%
Padomes komentārs	Mērķis nav izpildīts, nebūtiska novirze	Mērķis nav izpildīts, nebūtiska novirze	Mērķis nav izpildīts, būtiska novirze	Mērķis nav izpildīts, nebūtiska novirze

Specifiskais rādītājs, kas raksturo iedvesmošanu ar sabiedrisko mediju starpniecību un uzdrīkstēšanos būt uzņēmīgam, 2024. gadā nav izpildīts. Gadu iepriekš šis rādītājs netika vērtēts.

[Satura veidotājs] sniedz jaunas un noderīgas zināšanas par uzņēmējdarbību				
Gads	Kopā	LTV	LR	LSM.lv
2024 (mērķis)	47-50%	46-50%	48-51%	48-51%
2024 (fakts)	48%	48%	48%	46%
Padomes komentārs	Mērķis izpildīts	Mērķis izpildīts	Mērķis izpildīts	Mērķis nav izpildīts, nebūtiska novirze

Specifiskais rādītājs, kas raksturo zināšanu vairošanu par uzņēmējdarbību ar sabiedrisko mediju starpniecību, 2024. gadā ir pārsvarā izpildīts vai nav izpildīts ar nebūtisku novirzi. Gadu iepriekš šis rādītājs netika vērtēts.

Statuss	Kopā	LTV	LR	LSM.lv
Izpildīts	13	9	10	13
Nav izpildīts, nebūtiska novirze	4	10	5	3
Nav izpildīts, būtiska novirze	6	4	8	7
Izpildīts (%)	57%	39%	43%	57%

Nav izpildīts, nebūtiska novirze	17%	44%	22%	13%
Nav izpildīts, būtiska novirze	26%	17%	35%	30%

Izpildes īpatsvars	Kopā	LTV	LR	LSM.lv
Sabiedriskā labuma mērķi	2 no 5	2 no 5	2 no 5	2 no 5
Caurviju rādītāji	4 no 5	2 no 5	1 no 5	5 no 5
Citi rādītāji	7 no 13	5 no 13	7 no 13	6 no 13

Vērtējot mērķu izpildi 2024. gadā secināms, ka rezultāti nav tieši salīdzināmi ar 2023. gadu, jo ir atšķirīgs rādītāju skaits (2023. gadā – 21, 2024. gadā – 23).

Kopā sabiedriskie mediji no 2024. gadā 23 izvirzītajiem sabiedriskā labuma snieguma rādītājiem **izpildījuši 13 jeb 57%**, 4 nav izpildīti ar nebūtisku novirzi, 6 nav izpildīti ar būtisku novirzi.

Latvijas Televīzija no 2024. gadā izvirzītajiem 23 sabiedriskā labuma snieguma rādītājiem **izpildījusi 9 jeb 39%**, 10 nav izpildīti ar nebūtisku novirzi, 4 nav izpildīti ar būtisku novirzi.

Latvijas Radio no 2024. gadā izvirzītajiem 23 sabiedriskā labuma snieguma rādītājiem **izpildījis 10 jeb 43%**, 5 nav izpildīti ar nebūtisku novirzi, 8 nav izpildīti ar būtisku novirzi.

Portāls “LSM.lv” no 2024. gadā izvirzītajiem 23 sabiedriskā labuma snieguma rādītājiem **izpildījis 13 jeb 57%**, 3 nav izpildīti ar nebūtisku novirzi, 7 nav izpildīti ar būtisku novirzi.

Veicot sabiedriskā labuma izvirzīto mērķa vērtību izpildes vērtējumu, Padome sniedz sekojošu novērtējumu – kopā – “**labi**”, Latvijas Televīzija – “**apmierinoši**”, Latvijas Radio – “**apmierinoši**”, “LSM.lv” – “**labi**”.

III REZULTATĪVO RĀDĪTĀJU IZPILDE

Atbilstoši Nolikumam Padome satura kvalitātes vadības sistēmas rezultātos rādītājus nosaka arī vidēja termiņa darbības stratēģijā un veic snieguma novērtējumu Padomes kvalitātes vadības un sabiedriskā labuma izpildes pārskatā.

Latvijas Radio vidēja termiņa darbības stratēģijā 2019.-2024. gadam 2024. gadam bija noteikti un izpildīti sekojoši satura kvalitātes vadības rezultatīvie rādītāji:

Rezultatīvais rādītājs	Mērķa vērtība 2024. g.	Fakts 2024. g.	Novirze 2024.g. fakts/plāns	Skaidrojums par novirzēm
Iedzīvotāju vērtējums par Latvijas Radio veidotā satura kvalitāti (sabiedriskā labuma novērtējums)	48% - 52%	50%	-	Novirze no plānotā ir nebūtiska un statistiskās kļūdas robežās.
Latvijas Radio lietojums dažādās platformās (sabiedriskā)	49% - 50%	46%	-3	Arī “Kantar” radio auditorijas pētījuma dati norāda uz auditorijas samazināšanos. Tendence ir līdzīga gan radio kopumā, gan tieši sabiedrisko mediju kanāliem –

labuma novērtējums)				klausītāju skaits un iedzīvotāju īpatsvars samazinās. Iespējams, arī pētījuma metodoloģija neļauj pilnībā novērtēt LR kanālu sasniegto auditoriju dažādās platformās, jo balstās uz respondentu spēju atpazīt un atcerēties, ka patērējuši tieši LR veidoto saturu digitālajā vidē (sociālajos medijos, tīmekļa vietnēs, podkāstu platformās).
LR satura kopprojektu skaits ar medijiem, satura veidotājiem, tostarp LTV	8	9	+1	
Satura vērtēšanas plāna īstenošana	1	1	-	
Apmācību plāna realizācija	1	1	-	
Uzticēšanās LR (Sabiedriskā labuma novērtējums)	50 %- 53%	51%	-	

Padome 2025. gada 29. maijā (lēmums Nr. 26/1-1), vērtējot Latvijas Radio izvirzīto nefinanšu un finanšu mērķu izpildi, nefinanšu mērķu, daļa no kuriem ir augstākminētie satura kvalitātes vadības rezultātie rādītāji, izpildi novērtēja ar **“labi”**. (Vērtēšana atbilstoši Ministru kabineta 2016. gada 9. februāra noteikumiem Nr. 95 "Kārtība, kādā tiek vērtēti darbības rezultāti un finanšu rādītāji kapitālsabiedrībai, kurā valstij ir izšķirošā ietekme".)

Latvijas Televīzijas vidēja termiņa darbības stratēģijā 2020.-2024. gadam 2024. gadam bija noteikti un izpildīti sekojoši satura kvalitātes vadības rezultātie rādītāji:

Rezultatīvais rādītājs	Mērķa vērtība 2024. g.	Fakts 2024. g.	Novirze 2024. g. fakts/plāns	Skaidrojums par novirzēm
Satura lietotāju apmierinātība ar satura kvalitāti kopumā 1) LTV (%) 2) LSM (%)	1) 52-58 2) 48-54	1) 55 2) 54	1) Izpilde atbilst mērķa intervālam 2) Izpilde atbilst mērķa intervālam	Izpilde atbilst mērķa intervālam.
LTV lietojums dažādās platformās (%) (sabiedriskā labuma novērtējums)	63	58	-5	Saskaņā ar auditoriju paradumu maiņu un satura aizvien plašāku pieejamību digitālajās platformās vispārēja tendence ir auditorijas samazināšanās lineārajā apraidē. Krities vidējais TV skatītāju skaits 2024. gadā: -3,3% un digitālo platformu auditorija to nespēj kompensēt.
LSM lietojums dažādās platformās (%) (sabiedriskā labuma novērtējums)	48	54	6	
Satura projektu izvērtējums (kopējais izvērtēto satura projektu skaits)	20	20	-	

Satura lietotāju uzticēšanās satura veidotājam kopumā 1) LTV 2) LSM (%)	1) 44-48 2) 43-48	1) 47 2) 48	1) - 2) -	Atbilst mērķa intervālam
---	----------------------	----------------	--------------	--------------------------

Padome 2025. gada 29. maijā (lēmums Nr. 26/1-1), vērtējot Latvijas Televīzijai izvirzīto nefinanšu un finanšu mērķu izpildi, nefinanšu mērķu, daļa no kuriem ir augstākminētie satura kvalitātes vadības rezultatīvie rādītāji, izpildi novērtēja ar **“labi”**. (Vērtēšana atbilstoši Ministru kabineta 2016. gada 9. februāra noteikumiem Nr. 95 "Kārtība, kādā tiek vērtēti darbības rezultāti un finanšu rādītāji kapitālsabiedrībai, kurā valstij ir izšķirošā ietekme".)

IV ĀRĒJĀ UZRAUDZĪBA

Atbilstoši Nolikumam, veicot satura kvalitātes vadības ārējo uzraudzību, Padome ārējiem ekspertiem vismaz reizi gadā pasūta sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu darba izvērtējumu, veic mērķgrupu izpēti un citus socioloģiskos pētījumus, kuru rezultāti tiek izmantoti sabiedriskā pasūtījuma plāna uzdevumu izstrādē, kā arī apkopo un analizē tirgus un socioloģisko pētījumu mediju nozarē rezultātus. Padome savas kompetences ietvaros reaģē uz iespējamiem kvalitātes pārkāpumiem un izvērtē Padomē saņemtās sūdzības un ieteikumus, kā arī sniedz atbildes uz iesniegumiem, kā arī analizē un ņem vērā sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu ombuda pieņemtus lēmumus.

Recenzijas

2024. gadā Padome ar ārēju ekspertu starpniecību vērtējusi sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu darbību sabiedrībai īpaši nozīmīgā notikumā – Eiropas Parlamenta vēlēšanās.

Sabiedrisko mediju Eiropas Parlamenta priekšvēlēšanu satura novērtējuma “Latvijas Sabiedrisko mediju Eiropas Parlamenta priekšvēlēšanu satura novērtējums (01.04.2024.-9.06.2024.)” ietvaros⁸ tika aplūkots un analizēts Latvijas Televīzijas (LTV1), Latvijas Radio (LR1, LR4, “Pieci.lv”, “Naba”) un tiem piesaistīto interneta platformu (“LSM.lv”, “RUS.LSM.lv”) priekšvēlēšanu procesam veltīto vēstījumu (debašu, analītisko raidījumu, interviju, rakstu u.c.) saturs un forma, vērtējot tos no politikas zinātnes un politisko procesu pētnieka (politologa) skatu punkta.

Recenzentes secinājumos teikts, ka, iepazīstoties un izvērtējot Latvijas sabiedrisko mediju (Latvijas Televīzijas, Latvijas Radio, kā arī interneta platformu “LSM.lv” un “RUS.LSM.lv”) Eiropas Parlamenta priekšvēlēšanu saturu var secināt, ka tas pilda sabiedriskajam medijam uzliktās funkcijas. Proti, vēstījuma saturs un forma kopumā ir vērsta uz dažādu elektorāta segmentu iekļaušanu (tiek uzrunāts elektorāts ar atšķirīgu vecumu, interešu spektru, izglītības, uztveres potenciālu u.c.). Tāpat vēstījuma saturs veicina vispusīgu un kvalitatīvu sabiedrības izglītošanas un informēšanas procesu (no vispārējiem faktiem par Eiropas Parlamenta vēlēšanām pieteikto partiju pamatnostādņēm līdz detalizētai, dažādu nozaru politikas attīstības vīziju izpētei). Ir pieejams katram vēlētajam ērtākais formāts – audio, video vai

⁸ <https://www.seplp.lv/lv/media/2304/download?attachment>

rakstītais teksts. Ir domāts par to, lai vēstījumu saturs iespēju robežās nedublētos un vismaz viena formāta (TV vai radio) ietvaros piedāvātās informācijas klāsts būtu maksimāli dažāds. Tāpat vēstījumi saturs ir korekti pielāgot vidusmēra vēlētāja izpratnei un uztveres spējām, nepadarot debates, diskusijas vai intervijas tikai par politiku un analītisko žurnālistu pašrealizācijas vietu.

Recenzente norāda, ka ticis domāts par to, lai vēstījuma nodošanas forma ir interesanta, uzrunā mērķauditoriju, bet vienlaikus nezaudē satura kvalitāti. Pozitīvi vērtējama "LSM.lv" prakse daļu no priekšvēlēšanu satura padarīt pieejamu arī angļu valodā, tādējādi paplašinot elektorāta aptveri Eiropas Parlamenta vēlēšanās. Īpaši uzteikts "LSM.lv" plašais analītisko tekstu un digitālo instrumentu klāsts, kuri piedāvāti vēlētājam un palīdz izdarīt izvēli, salīdzinot dažādu partiju piedāvājumus. Nedaudz informatīvi pārsātinātu iespaidu atstājis LTV1 debatēm pievienotais vizuāli interaktīvais materiāls par katru politisko spēku, ja to visu vēlētos izpētīt, diez vai atliktu laika vērot debates.

Recenzente norāda, ka kopumā vērtējot vēstījumu satura kvalitāti, to var atzīt par augstvērtīgu, ir tikai atsevišķi, nebūtiski trūkumi – vienā gadījumā ir novērojamas vēstījuma satura objektivitātes problēmas, savukārt citā – vēstījuma satura kvalitāte (satura jēga) un mērķis – ko un kam ar šo vēlas pateikt. Savukārt atsevišķās situācijās, piemēram, LTV1 debatēs varētu apdomāt iespēju nedaudz saīsināt debašu laiku. Tāpat jāapdomā atsevišķu pārraižu translēšanas laiks Latvijas Televīzijā – vai tas atbilst mērķauditorijas vajadzībām?

Analizētajā priekšvēlēšanu periodā atzīstami vērtēta žurnālistu un moderatoru spēja sekmīgi vadīt politiskās diskusijas, ne tikai uzdodot jautājumus bet arī reaģējot uz politiku izteikumiem. Kopumā žurnālisti ļoti sekmīgi pildīja sev uzticēto uzdevumu, tomēr recenzents aicina pievērst uzmanību arī sarunas moderatora/ žurnālista kā diskusijas vadītāja kapacitātei lielformāta pārraidēs. Proti, vai viena persona var nemainīgi kvalitatīvi vadīt vairāku stundu diskusiju, kurā pilda gan sarunas moderatora, gan analītisku un kritisku jautājumu uzdevēja lomu. No skatītāju uzrunāšanas un arī diskusijas kvalitātes viedokļa, lielformāta pārraidēs šķietami noderīga būtu vairāku vadītāju piesaiste.

Recenzentes ieskatā, satura analīzes laikā iezīmējās arī daži vājie punkti – reģiona, īpaši Latgales iedzīvotāju neuzrunāšana ar īpaši mērķētu saturu, tāpat arī diasporas iedzīvotāju neuzrunāšana, kā arī būtisku pārraižu netranslēšana zīmju valodā (vai citā nedzirdīgām personām pieejamā formātā), kas tādējādi neveicina iekļaujošu informatīvo vidi. Tāpat būtu lietderīgi apdomāt atsevišķu, būtiskāko raidījumu titrēšanu angļu un krievu valodā, tādējādi uzrunājot tos Eiropas Savienības pilsoņus, kas brīvi nepārvalda latviešu valodu, bet vēlas piedalīties Eiropas Savienības vēlēšanās un vēlas pieņemt apzinātus un ticamā informācijā balstītus lēmumus.

Recenzente norāda, ka kopumā krievu valodā pieejamais materiāls (intervijas) bija ļoti formāls ar ļoti niecīgu pievienoto vērtību auditorijas politisko zināšanu vai rīcības ietekmēšanas kontekstā. Šādas kvalitātes materiāli recenzentes ieskatā nav uzskatāmi par lietderīgiem un nepieciešamiem. Kopumā Eiropas Savienības priekšvēlēšanu periods sabiedrisko mediju kanālos un platformās ir atspoguļots pietiekami plaši, saprotami un daudzpusīgi – no vispārīga ieskata līdz detalizētai ekspertu analīzei. Kopējā satura kvalitāte vērtējama kā augsta un piedāvātais saturs ir

daudzveidīgs, ar atsevišķiem jau pieminētiem izņēmumiem. Piedāvātais saturs nodrošina sabiedrības informēšanu un izglītošanu un iedzīvotājiem nozīmīgu tematu padziļinātu analīzi. Saturs vizuālā prezentācija, valoda, attēli, diagrammas u.c. vairumā gadījumu ir bijuši kvalitatīvi, mūsdienīgi un saturu informatīvi bagātinoši. Kopumā Eiropas Parlamenta priekšvēlēšanu perioda atspoguļojumu medijos latviešu valodā, atstāj kvalitatīvi un labi padarīta darba sajūtu, norāda recenzente.

Iesniegumi Padomei

2024. gadā Padomē saņemti un reģistrēti kopumā 30 (par Latvijas Radio – 8, par Latvijas Televīziju – 11, par “LSM.lv” – 11) fizisku personu iesniegumi jeb sūdzības par sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu darbību – un visos gadījumos Padome sniegusi atbildes pēc būtības.

Salīdzinājumam – 2023. gadā šādu iesniegumu skaits bija 41 (25 par Latvijas Televīziju, 12 par Latvijas Radio, 4 par “LSM.lv”), bet 2022. gadā šādu sūdzību skaits bija 31 (4 par Latvijas Radio, 25 par Latvijas Televīziju un 2 par “LSM.lv”).

Analizējot statistiku trīs gadu periodā, secināms, ka bijusi neviendabīga plūsma Latvijas Radio gadījumā, gan trīskāršojoties sūdzību skaitam vienā gadā, gan sarūkot par trešdaļu nākamajā. Latvijas Televīzijas gadījumā bijis vienāds ievērojama apjoma iesniegumu skaits, kas trešajā gadā strauji sarucis par vairāk nekā 50%. “LSM.lv” gadījumā straujš – gandrīz trīskāršs – pieaugums vērojams 2024. gadā. Tādējādi secināms, ka trīs gadu periodā stabilizējies iesniegumu par Latvijas Radio skaits, strauji sarucis par Latvijas Televīziju, bet strauji palielinājies par “LSM.lv”.

Gads	Latvijas Radio	Latvijas Televīzija	LSM.lv
2022	4	25	2
2023	12	25	4
2024	8	11	11

Padomes pieprasījumi

2024. gadā Padome, kontrolējot sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu darbības atbilstību SEPLPL noteiktajiem sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu darbības pamatprincipiem, tajā skaitā SEPLPL 3. pantā paredzētajam, ka sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi savas programmas un pakalpojumus veido atbilstoši augstām ētikas un kvalitātes prasībām, nodrošinot žurnālistikas izcilību un ievērojot visaugstākos starptautiskos profesijas un kvalitātes standartus, vienu reizi pieprasījusi un saņēmusi paskaidrojumu no Latvijas Radio un vienu reizi pieprasījusi un saņēmusi paskaidrojumu no Latvijas Televīzijas.

2024. gadā Padome, konstatējot, ka 5. janvārī sadūmojuma Latvijas Radio ēkā Doma laukumā 8 dēļ vairākas stundas netika nodrošināti Latvijas Radio ētera raidījumi, 5. un 8. janvārī uzklauzīja valdi un uzdeva Latvijas Radio valdei sniegt rakstisku skaidrojumu par notikušo situāciju, atbildīgo amatpersonu rīcību atbilstoši darbības nepārtrauktības plānam nodrošināšanai valsts apdraudējuma gadījumā un tādu incidentu gadījumos, kad nav iestājies valsts apdraudējums, un sekojošām darbībām, lai turpmāk novērstu šādas situācijas.

Padome uzsvēra, ka atbilstoši valsts normatīvo aktu regulējumam Latvijas Radio ir valdes apstiprināts darbības nepārtrauktības plāns darbības nodrošināšanai valsts apdraudējuma gadījumā. Plāna saturs ir informācija ar ierobežotu pieejamību.

Iepazīstoties ar situāciju, padome sākotnēji secināja, ka sadūmojums Latvijas Radio nebija valsts apdraudējuma situācija, bet radio infrastruktūras un darbības apdraudējums ugunsbīstamības dēļ, kad primāri ir nepieciešams rūpēties par darbinieku un radio apmeklētāju drošību, un tas arī ticis darīts. Tāpēc rīcību lēmumu pieņemšanā noteica Latvijas Radio ugunsdrošības instrukcija Nr.2 “Rīcības plāns ugunsgrēka gadījumā”. Tāpat visu incidenta laiku tika nodrošināta signāla nodošana un apraide, tādējādi ēterā nebija pilnīgs klusums un apraides pārtraukums. Informācija par notikušo tika izplatīta sociālajos medijos un citos plašsaziņas līdzekļos.

Tomēr šādā situācijā radio rīcība nebija pietiekami pārdomāta un operatīva, nodrošinot ēterā paziņojumus par notikušo, norādīja Padome. Padome vienojās ar Latvijas Radio atkārtoti pārskatīt iekšējo normatīvo regulējumu, veikt risku novērtējumu, pārskatīt krīzes vadības procedūras un papildināt rīcības algoritmus sabiedrības informēšanai arī lokālas nozīmes incidentu gadījumā. Tāpat secināts, ka nepieciešams atkārtoti veikt darbinieku apmācības, organizēt praktiskas mācības, tajā skaitā ar krīzes komunikācijas plāna iedarbināšanu un sabiedrības informēšanu lineāri caur tam paredzēto programmatūru.

Minēto uzdevumu izpilde un to izpildes uzraudzība veikta 2025. gada gaitā, valdei regulāri sniedzot pārskatus par izpildi un sagatavotajiem normatīvajiem aktiem.

2024. gada 22. martā Padome pēc iepazīšanās ar ombuda atzinumu⁹ un Latvijas Televīzija valdes Padomei sniegto rakstisko skaidrojumu par 24. februāra Latvijas sabiedrisko mediju interneta portāla “LSM.lv” “Cūku komiksa” karikatūras publicēšanas apstākļiem, uzdeva Latvijas Televīzijai izstrādāt redakcionālo politiku viedokļu žanra materiālu publikācijām, kā arī sniegt informāciju par atbildības gradāciju un atbildības pieprasīšanu par redakcionālo vadlīniju pārkāpumiem. Padome arī aicināja valdi informēt, kā tiks īstenoti ombuda atzinumā sniegtie ieteikumi.

Tāpat Padome uzdeva Latvijas Televīzijas valdei sniegt informāciju par valdes rīcību, izskatot Latvijas Televīzijas Redakcionālās padomes lēmumus attiecībā uz 24. februāra publikācijas vērtējumu.

Ņemot vērā, ka Latvijas Televīzijas valde 15. marta vēstulē Padomei minēja atsauci uz Redakcionālās padomes pausto par komiksu “kā vienu no mediju viedokļu žanriem”, un pamatojoties uz Nolikumā noteikto, ka sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu iekšējās kvalitātes vadības uzraudzība “ietver redakcionālās un citas līdzvērtīgas satura veidošanas vadlīnijas”, Padome uzdeva līdz 30. aprīlim sagatavot un publicēt skaidru un visai sabiedrībai pieejamu redakcionālo politiku par izvēles, atlases un publicēšanas kritērijiem “LSM.lv” rubrikā “Ārpus ētera”, kurā tiek publicēti gan viedokļu raksti, gan komiksi un karikatūras.

⁹ [Atzinums Nr. 6/6-3 par 2024. gada 27. februāra iesniegumu | Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome](#)

Ņemot vērā, ka Latvijas Televīzija bija informējusi gan Padomi, gan sabiedrību, ka, 24. februārī publicējot karikatūru, ir konstatēts sabiedrisko mediju redakcionālo vadlīniju pārkāpums, Padome uzdeva sniegt informāciju par iekšējo normatīvo aktu par atbildības gradāciju un atbildības pieprasīšanu par redakcionālo vadlīniju pārkāpumiem, kā arī Redakcionālās padomes darba organizēšanu šādu pārkāpumu izskatīšanā.

Padome arī uzdeva Latvijas Televīzijai līdz 30. aprīlim izstrādāt un publicēt kļūdu labošanas vadlīnijas, tajās ietverot arī publiskās komunikācijas noteikumus par kļūdu labošanu.

Minēto uzdevumu izpilde un to izpildes uzraudzība veikta 2025. gada gaitā, valdei regulāri sniedzot pārskatus par izpildi un sagatavotajiem normatīvajiem aktiem.

Padome secina, ka augstākminēto paskaidrojumu pieprasīšanas un saņemšanas rezultātā sabiedriskie elektroniskie plašsaziņas līdzekļi ir izvērtējuši iekšējos normatīvos aktus un kārtības, novēršot konstatētos trūkumus un pilnveidojot normatīvos aktus, lai nodrošinātu augstāku darba kvalitāti.

Salīdzinot Padomes pieprasīto paskaidrojumu skaitu triju gadu periodā, redzams, ka tas ir ar sarūkošu tendenci Latvijas Televīzijas gadījumā un mainīgi Latvijas Radio gadījumā, vienlaikus kopējais skaits ir neievērojams.

Gads	Latvijas Televīzija	Latvijas Radio
2022	2	1
2023	1	-
2024	1	1

Ombuda atzinumi

2024. gadā sagatavots un publiskots 31 sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu ombuda atzinums, no tiem – pirmajā pusgadā ombuda Andas Rožukalnes sagatavotie un publiskotie ir 13 atzinumi, bet kopš 2024. gada 1. augusta ombuds Edmunds Apsalons ir sagatavojis un publiskojis 18 atzinumus.

No 31 atzinuma 5 gadījumos atzīti profesionālās ētikas pārkāpumi vai redakcionālo vadlīniju pārkāpumi. Par Latvijas Radio programmu saturu vai tās darbinieku rīcību ir izveidoti 10 atzinumi, pārkāpumi konstatēti 2 gadījumos. Par Latvijas Televīzijas programmu saturu vai tās darbinieku rīcību izveidoti 12 atzinumi un konstatēts 1 daļējs pārkāpums. Par portālā “LSM.lv” publiskoto saturu izveidoti 9 atzinumi un konstatēti 2 pārkāpumi. Ombuda ziņojums par darbu 2024. gadā pieejams Padomes mājaslapā¹⁰.

2023. gada laikā ombuds bija sniedzis 27 atzinumus par sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu darbu. No 27 atzinumiem 10 bijuši par Latvijas Radio darbu un 7 no tiem konstatēti ētikas kodeksa vai redakcionālo vadlīniju pārkāpumi. Par Latvijas Televīziju bijuši 10 atzinumi un 7 gadījumos konstatēti pārkāpumi. Par “LSM.lv” darbu saņemti 7 iesniegumi un konstatēti 3 ētikas kodeksa vai redakcionālo vadlīniju pārkāpumi.

¹⁰ <https://www.seplp.lv/lv/media/3045/download?attachment>

2022. gada laikā sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu ombuds, kas darbu sāka 2022. gada 1. martā, sniedzis 16 atzinumus par sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu darbu. No 16 atzinumiem 3 bijuši par Latvijas Radio darbu un 2 no tiem konstatēti ētikas kodeksa vai redakcionālo vadlīniju pārkāpumi. 12 bijuši par Latvijas Televīzijas darbu un 4 gadījumos konstatēti ētikas kodeksa vai redakcionālo vadlīniju pārkāpumi.

Gads	LTV atzinumi	LTV pārkāpumi	LR atzinumi	LR pārkāpumi	LSM.lv atzinumi	LSM.lv pārkāpumi
2022	12	4	3	2	-	-
2023	10	7	10	7	7	3
2024	12	1	10	2	9	2

Analizējot triju gadu statistiku, secināms, ka ombuda sniegto atzinumu par Latvijas Televīziju bijis stabils, bet atzīto pārkāpumu skaits strauji samazinājies 2024. gadā iepretim 2023. gadam, kad tas bija gandrīz divkārtējais salīdzinājumā ar 2022. gadu. Atzinumu par Latvijas Radio skaits trīskāršojies 2023. gadā salīdzinājumā ar 2022. gadu, bet 2024. gadā saglabājies nemainīgs. Atzīto pārkāpumu skaits 2023. gadā trīskāršojies, bet 2024. gadā tas atkal samazinājies vairāk nekā trīs reizes. Par “LSM.lv” 2022. gadā nav bijis atzinumu, bet, salīdzinot 2023. un 2024. gadu gan atzinumu, gan pārkāpumu skaits bijis stabils.

Gads	LTV pārkāpumu īpatsvars	LR pārkāpumu īpatsvars	LSM.lv pārkāpumu īpatsvars
2022	33%	67%	-
2023	70%	70%	43%
2024	8%	20%	22%

Vērtējot proporcionālo atzīto pārkāpumu skaitu pret sniegtajiem atzinumiem, redzams, ka Latvijas Televīzijas gadījumā īpatsvars dubultojies no trešdaļas uz divām trešdaļām, salīdzinot 2022. un 2023. gadu, bet 2024. gadā tas sarucis gandrīz desmit reizes. Latvijas Radio gadījumā 2022. un 2023. gadā bijis augsts – vairāk nekā divas trešdaļas – īpatsvars, bet 2024. gadā sarucis vairāk nekā trīs reizes. “LSM.lv” pārkāpumu īpatsvars sniegtajos atzinumos 2023. gadā bijis salīdzinoši augsts – gandrīz puse, bet 2024. gadā tas sarucis divkārt. Sekojoši var aplēst, ka triju gadu periodā atzinumos konstatēto pārkāpumu skaita īpatsvaram ir tendence samazināties ar dažādu intensitāti.

Pētījumi

2024. gadā pēc ombuda pasūtījuma “Latvijas Fakti” veicis pētījumu “Uzticēšanās medijiem un to ietekmējošie faktori”¹¹, ar kuru pilnā apjomā var iepazīties Padomes mājaslapā.

Pētījumā fokusa grupās vērtēti mediju satura patēriņa paradumi un informācijas atlase, uzticēšanos medijam veidojošie faktori, žurnālistu darba ietekme uz uzticēšanos medijiem, mediju īpašnieku, vadības ietekme uz uzticēšanos medijiem, kā

¹¹ <https://www.seplp.lv/lv/media/2316/download?attachment>

arī tēmas, kuru atspoguļojumam var vai nevar uzticēties, un uzticēšanās medijiem krīzes situācijā.

Pētījuma ietvaros veikta vairāku piemēru analīze, tajā skaitā 2024. gadā plašāku sabiedrības uzmanību raisījušais gadījums ar “Cūku komiksu” publikāciju par Ukrainu portālā “LSM.lv”.

Pētījuma secinājumos aprakstīts, ka pirmais iespaids, ieraugot komiksu, visās aptaujāto grupās bija negatīvs. Respondentiem nebija skaidra nedz komiksa ideja (atbalsts Ukrainas cīnītājiem), nedz tēlu pielietojums (kāpēc ievēlēts ir cūkas tēls, ko tas simbolizē).

Iepazīstoties ar pavadošo tekstu, diskusiju dalībnieku vairākums raksturoja komiksu kā nepiemērotu publikācijai “Ukrainai ir jāuzvar!”, jo Latvijā, cūkas tēls tiek izmantots, lai kritizētu cilvēku darbību (vārdam “cūkas” ir negatīva konotācija, tiek lietots kā nievājošs apzīmējums, lamuvārds).

Diskusiju dalībnieki primāri uztvēra komiksa tēlos atspoguļoto naidu un ļaunumu nevis atbalstu. Tikai daži gados jaunāki respondenti komiksu vērtēja neitrāli, savu attieksmi argumentējot ar vārda brīvību, mākslas brīvu izpausmi un to, ka Latvijas sabiedrībā nav attīstījusies komiksu kultūras prakses (sabiedrība neizprot komiksus, neprot nolasīt pārnesto nozīmi, kas tajos ir ietverta).

Pat tie diskusiju dalībnieki, kuri bija gatavi atzīt, ka problēma nav komiksā, bet gan sabiedrībā, kas to, iespējams, nepareizi saprata, atzina, ka “LSM.lv” redakcija, pieņemot lēmumu publicēt šādu komiksu Krievijas iebrukuma Ukrainā otrajā gadadienā, nebija izvērtējusi acīmredzamu risku izraisīt sabiedrībā neizpratni, aizvainojumu un neapmierinātību. Viedokli, ka cūku tēlu izmantošana bija riskanta izvēle tik jutīgai tēmai, pauda gan latvieši, gan krievvalodīgie respondenti.

“LSM.lv” redakcijas atvainošanās visās aptaujāto auditorijās tika vērtēta viennozīmīgi pozitīvi. Diskusiju dalībnieki atzina, ka tā bija nepieciešama, jo “nogludināja” problēmsituāciju. Nevienā diskusijā nebija neviena, kurš šī komiksa publicēšanu vērtētu kā viņu uzticību medijam iznīcinošu piemēru. Daļa respondentu atzina, ka komiksa publicēšana neietekmēja viņu uzticēšanos portālam “LSM.lv”, otra daļa apgalvoja, ka redakcijas atvainošanās un savas kļūdas publiska atzīšana pat nedaudz palielināja viņu uzticēšanos šim medijam.

Savukārt pēc Padomes pasūtījuma Dr. sc. soc. Andris Saulītis veica pētījumu “Latvijas mazākumtautību iedzīvotāju sabiedrisko mediju lietojuma paradumi un vajadzības”¹², ar kuru pilnā apjomā var iepazīties Padomes mājaslapā.

Pētījumā sniegtas vairākas rekomendācijas sabiedriskajiem medijiem. Satura kvalitātes noturēšanai ieteikts, ka Latvijas sabiedriskajiem medijiem jāturpina saglabāt un attīstīt savas stiprās puses – ne-sensacionāla, un izsvērtā satura radīšanu. Tam jāsniedz skaidru izpratni par notikumiem, uzsverot faktu precizitāti un analītisko dziļumu, lai veicinātu informētību, nevis emocionālu polarizāciju vai spriedzi. Daudzi mazākumtautību iedzīvotāji pauž augstu uzticēšanos sabiedriskajiem medijiem un tam par pamatu ir nevis tas, kādā valodā ir veidots saturs, bet gan pats saturs.

¹² <https://www.seplp.lv/lv/media/2775/download?attachment>

Mazākumtautību valodas kvalitātes nodrošināšanai ieteikts – kamēr automatisko tulkotāju kvalitāte vēl nav pietiekama, lai apmierinātu auditorijas prasības, sabiedriskajiem medijiem jāsaglabā augsts valodas standarts mazākumtautību valodās. Valodas kvalitāte ir būtiska ne tikai uzticamībai, bet arī lai stiprinātu mazākumtautību auditorijas cieņu pret mediju saturu, kas veidots viņu dzimtajā valodā. Tāpat izskan aicinājumi veidot saturu vieglajā latviešu valodā, kas mudinātu mazākumtautību iedzīvotājus patērēt saturu latviešu valodā.

Mazākumtautību pieprasīta satura veidošanai secināts, ka mazākumtautību iedzīvotāji nav apmierināti ar pieejamo satura apjomu mazākumtautību valodā. Tas ir saprotams, jo mediju redakcijās pieejamie cilvēkresursi, kas veido saturu mazākumtautībām, ir ievērojami mazāks nekā latviešu valodas redakcijām. Jāņem vērā, ka visaugstākais pieprasījums mazākumtautību vidū ir pēc skaidrojoša satura par normatīvo aktu izmaiņām un citiem materiāliem, kas atvieglotu iedzīvotāju valsts un pašvaldības pakalpojumu saņemšanu un palīdzētu valstij iedzīvotājiem sniegt pakalpojumus. Mazāka interese fokusgrupās tiek pausta par politiku un ekonomiku mediju saturā, bet jaunākie kvantitatīvie iedzīvotāju aptaujas dati to neapstiprina.

Jāpalielina daudzveidība redakcijās – mediju redakcijas mazākumtautību skatījumā nav daudzveidīgas, kas rada polarizētu saturu. Ir jāveido redakciju iekšienē etniskā daudzveidība, satura veidošanā iesaistot mazākumtautības. Ne tikai mazākumtautībām, bet visai Latvijas sabiedrībai šie satura veidotāji ir jāierauga un jādzird: gan kā sižetu un rakstu veidotāji, gan kā televīzijas raidījumu vadītāji, sociālo tīklu satura autori un raidierakstu balsis. Sabiedriskajos medijos jāpopularizē prakse, ka latviski runā ar dažādiem akcentiem un reizumis arī ar kļūdām (piemēram, tiešraidēs) – gan latvieši, gan mazākumtautības.

Jāpalielina daudzveidība latviešu valodā – jāturpina paplašināt mazākumtautību iedzīvotāju reprezentāciju medijos, kura šobrīd tiek pārsvarā saskatīta caur sev simpatizējošo politisko partiju pārstāvjiem, mazāk redzot sevi iesaistītus un reprezentētus izklaides, kultūras, ekonomikas un sociālo tematiku iztirzājošā saturā. Jāizvairās no prakses veidot atsevišķu saturu mazākumtautībām un latviešiem. Tas darāms tikai īpašos gadījumos, tā vietā veidojot saturu Latvijas iedzīvotājiem pēc interesēm un paradumiem, nevis valodas lietojuma. Tas nodrošināms, ja ikdienā satura apmaiņa notiek pāri lingvistisko redakciju robežām.

Mazākumtautību jēdziena pārdefinēšana – lai gan normatīvi mazākumtautību jēdziens ir pieļaujams, būtu jāņem vērā, ka ne visi šīs grupas pārstāvji sevi vēlas ar to identificēt. Jēdziens atbilst Satversmē minētajam un plānošanas dokumentos to lietošana ir atbilstoša. Tajā pašā laikā būtu jāpārskata mazākumtautības jēdziens un definīcija sabiedriskā labuma rādītāju kontekstā un šīs sabiedrības grupas tvērums, lai objektīvi novērtētu tās sasniedzamību un apmierinātību ar saturu.

Mērķauditoriju segmentācija mazākumtautību vidū – mazākumtautības nav viena, monolīta mērķauditorija. Tās segmentācija jāveido nevis pēc krievu valodas, bet gan latviešu valodas prasmēm. Tāpat mazākumtautībām domātais saturs un to reprezentācijai jābūt ne vien mazākumtautību valodu kanālos/platformās, bet arī latviešu valodas kanālos/platformās. Piemēram, būtu jāizvērtē kopsakarīgi Latvijas Radio 1 un Latvijas Radio 4 (Doma laukums) programmu un mērķauditoriju

segmentāciju, to identifikāciju tostarp veidojot nevis pēc valodas, bet gan pēc tematikas un interesēm. Attiecīgi viens no tiem varētu būtu specifiski veltīts augsti izglītotai auditorijai ar labām latviešu valodas prasmēm un īpašu interesi par politiku, savukārt otrs – reģioniem, ar zemām latviešu valodas prasmēm, vietējo studiju veidotu saturu arī mazākumtautību valodās un saturu, kas skar ekonomiku un sociālos jautājumus.

Integrēts daudzvalodu satura modelis vienotā portālā – kā par ilgtermiņa stratēģiju nākotnē būtu jādomā par integrētu platformu, kur mazākumtautību saturs ir pieejams vienotā vietnē ar latviešu valodu, nevis tas ir izdalīts nostatus. Piemēram, ziņu virsraksts būtu latviešu valodā ar simbolu (+) par tā pieejamību mazākumtautību valodās (un iespējams arī vieglajā latviešu valodā). Noklusējuma valoda būtu latviešu, kas veicinātu latviešu valodas lietojamību. Vienlaicīgi šāda pieeja mazinātu neuzticēšanos medijam, kas rodas, ja vienu un to pašu saturu veido divas redakcijas, kas izdalītas pēc valodas un saturs tiek izvietots divās dažādās interneta platformās.

Pētījuma autors piebilst, ka minēto rekomendāciju mērķis ir sabiedrisko mediju satura atbilstība Latvijas daudzveidīgajai mazākumtautību mērķauditorijai, tās mediju patēriņu paradumiem un vajadzībām. Vienlaikus jāatceras, ka tās definētas pēc fokusgrupu dalībnieku vēlmēm un vajadzībām. Daudzas no tām ir pretrunā citu tās pašas fokusgrupas dalībnieku vēlmēm un skatījumam. Kompromiss ne vienmēr ir iespējams. Sabiedriskajiem medijiem ir jāskata mazākumtautību satura attīstību kopsakarībā ar citiem jautājumiem un aspektiem, kas respektē ne vien mazākumtautību tiesības un izrāda tām cieņu, bet vienlaicīgi arī ievēro citus Satversmē noteiktos principus, tiesības un pienākumus ikvienam Latvijas iedzīvotājam.

V IEKŠĒJĀ UZRAUDZĪBA

Latvijas Radio

Satura kvalitātes uzraudzības sistēma

Latvijas Radio ir spēkā Satura vērtēšanas nolikums, kas nodrošina sistemātisku un plānveidīgu satura vērtēšanu gan ar ārējo ekspertu piesaisti, gan starpkanālu jeb redkolēģiju sadarbības pieeju, iesaistot radio darbiniekus citu struktūrvienību veidotā lineārā un digitālā satura vērtēšanā. Ārējie eksperti tiek piesaistīti gadījumos, kad Latvijas Radio iekšienē trūkst attiecīgās kompetences vai arī nepieciešams neitrāls skats no malas, kā arī budžetā ir nepieciešamie līdzekļi.

Iekšējo un ārējo ekspertu piesaiste tiek plānota, izstrādājot satura vērtēšanas gada plānu. Prioritāri satura vērtēšanas gada plānā tiek iekļauti un izvērtēti gan Latvijas Radio darbinieku, gan ārštata autoru veidotie jaunie raidījumi ne ātrāk kā trīs mēnešus pēc to iekļaušanas Latvijas Radio programmā, kā arī raidījumi, par kuru aktualitāti un atbilstību mūsdienu formātiem un auditorijas prasībām ir radušās šaubas vai ir saņemtas pamatotas sūdzības.

Raidījumi tiek vērtēti pēc vairāku kritēriju kopuma – stratēģiskajiem kritērijiem (atbilstība sabiedriskā medija misijai un sabiedriskajam pasūtījumam, pieejamība

dažādās platformās u.c.), satura, formas, raidījuma vadītāju profesionālās darbības, valodas, kā arī atbilstības konkrētā žanra specifikai.

Latvijas Radio pastāv atsevišķa sistēma satura veidotāju runas prasmju un valodas lietojuma izvērtēšanai. To reglamentē Nolikums par ētera balsu vērtēšanu, nosakot vērtēšanas kārtību, darbinieku loku, kurus nepieciešams vērtēt, ekspertu komisijas sastāvu un vērtēšanas kritērijus. Latvijas Radio pastāv arī apmācību sistēma, nodrošinot runas pedagogu un valodas ekspertu grupu nodarbības vai individuālas konsultācijas.

Žurnālistu darbības profesionālie standarti, vērtības un satura veidošanas principi ir noteikti Sabiedrisko mediju redakcionālajās vadlīnijās. Vadlīnijas kalpo par ceļvedi sabiedrisko mediju darbiniekiem un ārštata autoriem, veidojot saturu un risinot sarežģītas profesionālās dilemmas. Redakcionālajās vadlīnijās un Ētikas kodeksā noteiktie profesionālās darbības un ētikas standarti attiecas arī uz komunikāciju Latvijas Radio sociālo mediju un interneta vietnēs, kā arī uz komunikāciju Latvijas Radio darbinieku privātajos kontos.

Komunikācijai un satura izplatīšanai digitālajā vidē papildu darbojas arī Latvijas Radio Digitālās komunikācijas vadlīnijas, kas precizē un apraksta konkrētus standartus Latvijas Radio darbībai visās pastāvošajās sociālo mediju un interneta vietnēs. Par redakcionālo vadlīniju un ētikas kodeksa iespējamiem pārkāpumiem ikviens sabiedrības pārstāvis var vērsties ar iesniegumiem Latvijas Radio Ētikas padomē, pie sabiedrisko mediju ombuda un Latvijas Mediju ētikas padomes.

Satura vērtēšana

2024. gadā Satura vērtēšanas plāna ietvaros veikti 16 izvērtējumi, tai skaitā atkārtots Ziņu dienesta programmas “Labrīt” izvērtējums; izvērtējums LR1 raidījumam “Globālais latvietis – 21. gadsimts”, veicot izmaiņas raidījuma pozicionējumā un paplašinot tematiku; izvērtējums LR1 raidījumam “Laika ritu raksti”, paredzot būtiskas izmaiņas raidījuma formātā no 2025. gadā; atkārtots izvērtējums LR2 informatīvajām rubrikām par 2023. gada izvērtējumā iekļauto secinājumu ieviešanu; izvērtējums LR2 raidījumam “Nākotnes pietura”, pieņemot lēmumu par raidījuma aizstāšanu ar citu saturu – raidījumu “Latviešu dziesmu krātuve”; izvērtējums LR3 projektam “Piccolo meistarklase”, lemjot par cita (primāri digitāla formāta) attīstību 2025. gadā; izvērtējums LR4 raidījumam “Tāds esmu” (“Дело во мне”), attīstot raidījuma struktūru un skanējumu; ar ārējā eksperta vērtējumu attīstīts LR4 raidījums “Doma laukums” (darba dienās); izvērtējums LR4 raidījumam “Maigais vakars”; apjomīgs Latvijas Radio 5 programmas vērtējums pēc stratēģijas maiņas, piesaistot ārējos ekspertus gan satura vērtēšanai, gan mūzikas plūsmai; apjomīgs Pieci.lv (digitālā satura) snieguma vērtējums pēc stratēģijas maiņas; izvērtēts oriģinālsatura podkāsta “Normāla ģimene” 1. sezonas sniegums, secinājumus iekļaujot 2. sezonas satura veidošanā; oriģinālsatura podkāsta “Remarka” izvērtējums, integrējot secinājumus darba uzdevumos nākamās sezonas veidošanai; oriģinālsatura podkāsta “Uz redzi!” izvērtējums, kas ticis augstu novērtēts gan no tematikas, gan izpildījuma un sasniegto rezultātu viedokļa; ar ārējā eksperta palīdzību veikts Pētnieciskās žurnālistikas daļas veidotā raidījuma “Atvērtie faili” izvērtējums, sniedzot būtiskus ieteikumus gan darba organizācijas un plānošanas, gan profesionālo prasmju pilnveides jomā, un uz rekomendāciju pamata atjaunota arī raidījuma veidošanas

rokasgrāmata; pasūtītas 2 recenzijas (Elmārs Seņkovs un Toms Čevers) radiouzveduma “Dzīvot, lai izstāstītu”. Lidijas Lasmanes-Doroņinas dzīvesstāsts Ingas Ābeles grāmatas “Lidijas ziediņi” lappusēs, iestudējums 2. daļās izvērtēšanai.

Papildus Satura vērtēšanas plānā iekļautajam veikts ārpuskārtas izvērtējums eksperimentālajam oriģinālsatura podkāstam “Noliktava”, pieņemot lēmumu par formāta attīstību un otrās sezonas satura veidošanu arī 2025. gadā.

Papildus Satura vērtēšanas plānam pastāvīgi veikta visu satura projektu izvērtēšana (piemēram, olimpiskās un paraolimpiskās spēles, Eiropas parlamenta vēlēšanu saturs, sabiedrisko mediju labdarības maratona “Dod pieci!” norise u.c.).

2024. gadā novērtēti 20 ētera cilvēki (valoda un runas prasme) un 15 digitālā satura veidotāji (valoda un audiovizuālā satura veidošanas prasmes). Latvijas Radio pastāv arī apmācību sistēma, nodrošinot runas pedagogu un valodas ekspertu grupu nodarbības vai individuālas konsultācijas.

Auditorijas sūdzības

2024. gadā ir reģistrēti 36 iesniegumi par Latvijas Radio saturu, tai skaitā 25 sūdzības no fiziskām personām un 11 – no juridiskām personām. Fizisko un juridisko personu sūdzības tika izvērtētas atbilstoši kompetencei un iesniedzējiem atbildēts vispārējā kārtībā atbilstoši Iesniegumu likuma prasībām.

Triju gadu dinamika aplūkojama tabulā:

Gads	LR saņemtie fizisko personu iesniegumi	LR saņemtie juridisko personu iesniegumi
2022	14	5
2023	19	11
2024	25	11

Ētikas padome

Latvijas Radio Ētikas padome saņēma un izskatīja divus iesniegumus par satura veidotāju iespējamiem ētikas normu un redakcionālo vadlīniju pārkāpumiem. Abi iesniegumi bija par žurnālistu komunikāciju sociālās tīklošanās platformās.

Vienā gadījumā Ētikas padome secināja, ka žurnāliste ir pārkāpusi Latvijas Radio Rīcības un ētikas kodeksa un Latvijas sabiedrisko mediju redakcionālo vadlīniju normas, kas nosaka, ka Latvijas Radio darbinieki publiskajā komunikācijā ir atbildīgi un arī savos sociālās tīklošanās platformu profilos ievēro žurnālistikas profesionālās ētikas normas. Žurnālistei tika izteikts mutisks aizrādījums.

Otrā gadījumā pārkāpumi žurnālistes rīcībā netika konstatēti, kaut arī Ētikas padome aicināja žurnālisti izvairīties no kategoriskiem, neprecīziem, vienpusējiem izteikumiem, kas auditorijā var raisīt šaubas par Latvijas Radio spēju sabalansēti atspoguļot Izraēlas un palestīniešu konfliktu.

Abos gadījumos Ētikas padomes anonimizēti atzinumi ir publicēti Latvijas Radio mājaslapā, kā arī pārrunāti satura veidotāju sapulcēs, aicinot sociālās tīklošanās platformās komunicēt pārdomāti un atbilstoši ētikas normām.

Darbības pēc institūciju lēmumiem

Atbildot uz iesniegumiem, Latvijas sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu ombuds 2024. gadā ir publicējis 10 atzinumus par Latvijas Radio saturu vai "LSM.lv" saturu, kura tapšanā bijuši iesaistīti Latvijas Radio žurnālisti. Redakcionālo vadlīniju vai ētikas normu pārkāpumi konstatēti divos gadījumos. Astoņos atzinumos ombuds ir sniedzis konkrētus ieteikumus, par kuru ieviešanu Latvijas Radio ombudam ir sniedzis atsevišķu detalizētu atskaiti. Latvijas Radio žurnālisti atbildīgi uztver sabiedrisko mediju ombuda atzinumus un ieteikumus, un katrs no tiem ir apspriests vai nu attiecīgajā satura struktūrvienībā vai plašākā lokā. Ieteikumi galvenokārt ir ņemti vērā. Attiecībā uz ieteikumiem par redakcionālo vadlīniju normu pārskatīšanu, Latvijas Radio uzskata, ka vadlīniju regulējums ir pietiekams, un problēma ir bijusi to ievērošanā.

Atbildot uz iesniegumiem, LMĒP 2024. gadā publicējusi divus atzinumus par Latvijas Radio satura veidotāju rīcību. Pārkāpums konstatēts vienā gadījumā. Latvijas Radio redakcija ir izvērtējusi negatīvo atzinumu un pārrunājusi, kā līdzīgos gadījumos labāk rīkoties, tomēr LMĒP negatīvajam atzinumam nepiekrīt un uzskata, ka redakcijai ir pietiekami pierādījumi, lai publicētu apstrīdēto informāciju. (Arī sabiedrisko mediju ombuds konkrētajā sižetā pārkāpumus nesaskatīja.)

Pētījumi

2024. gadā Latvijas Radio pasūtījis sekojošus pētījumus "Kantar TNS" radio auditorijas datus, "Omnicom Media Group/PHD Latvia" pētījumu par podkāstu patērēšanas paradumiem Latvijā, "WKND" izpēti par Latvijas Radio un Latvijas Televīzijas zīmoliem, t.sk. kvantitatīvu aptauju par mediju/satura zīmolu uztveres un patērēšanas paradumu jautājumiem, lai veiktu priekšdarbus apvienotā medija zīmola portfeļa stratēģijas izveidei un sagatavotu ceļa karti turpmāk veicamajām darbībām.

Darbinieku kvalifikācija

2024. gadā uzņēmuma darbinieki ir apmeklējuši gan iekšējās apmācības, kuras tika organizētas tieši Latvijas Radio darbiniekiem, gan ārējās apmācības Latvijā un ārzemēs, tai skaitā Eiropas raidorganizāciju apvienības organizētos semināros un apmācībās, kā arī citus starptautiskus pasākumus, lai celtu savu kvalifikāciju, apgūtu jaunākās pasaules tendences un iepazītos ar citu elektronisko mediju pieredzi. Kopumā 2024. gadā ārējās apmācībās ir piedalījušies 28 Latvijas Radio darbinieki, iekšējās apmācībās ir piedalījušies 40 atbalsta struktūru darbinieki un 149 satura veidotāji.

Lai nodrošinātu nemainīgi augstu satura kvalitāti, Latvijas Radio darbiniekiem tiek nodrošinātas runas prasmes un praktiskās latviešu valodas apmācības un konsultācijas (kopumā 2024. gadā 133 nodarbības). Papildus vispārīgām nodarbībām, latviešu valodas pedagoģe Dite Liepa ar Ziņu dienesta darbiniekiem regulāri analizēja izplatītākās valodas kļūdas radio ēterā. No 2024. gada septembra Latvijas Radio izveidota jauna amata vieta un pastāvīgu darbu uzsākusi runas pedagoģe Zane Daudziņa.

Nemot vērā sarežģīto starptautisko situāciju un hibrīdkara draudus, vairāki satura veidotāji ir piedalījušies apmācībās par kara laika komunikāciju un mediju pārstāvju

darbu operāciju rajonos. Latvijas Radio darbiniekiem notika apmācības par kibernetikas jautājumiem. Reaģējot uz aizvien pieaugošo negatīvo komentāru, apvainojumu un draudu apjomu sociālajos medijos, satura veidotājiem organizēts darbseminārs “Kā rūpēties par savu psihoemocionālo stāvokli”.

Sabiedrisko mediju profesionālās ētikas balvu 2024. gadā saņēma Latvijas Radio 3 – Klasika raidījuma “Meistars Knehts” vadītāji un producenti Orests Silabriedis un Māra Rozenberga, žurnālists Aidis Tomsons, žurnālists Kristaps Feldmanis (kā līdzautors kopā ar Karīnu Eglienu, Edgaru Zicānu un Rupucinski) par portāla “LSM.lv” sadaļu “Pacients tuvplānā”.

“Latvijas mediju valodas balvas 2024” apbalvojumi – ziņu moderatoru kategorijā III pakāpe piešķirta Tomam Bricim; analītisko, pētniecisko, diskusiju, interviju raidījumu vadītāju kategorijā II pakāpi piešķīra Sandrai Kropai, veicināšanas balva piešķirta Marionai Baltkalnei; kultūras, izklaides, sporta raidījumu vadītāju kategorijā II pakāpi piešķīra Ilzei Augustei, III pakāpi – Gitai Lancerei. Veicināšanas balvu šai kategorijā ieguva Toms Grēviņš.

Latvijas Žurnālistu asociācijas Izcilības balvai tika nominēti – kategorijā “Intervija un apraksts” – Aida Tomsona intervija ar Gunāru Kūtri raidījumā “Krustpunktā”; kategorijā “Intervija un apraksts” – Ginta Grūbes intervijas raidījumā “Brīvības bulvāris”; kategorijā “Pētniecība un analītika” – Latvijas Radio un Delfi.lv kopīgi īstenotais žurnālistu pētījums “Līdera apskāviens”.

Visaptverošā vērtējuma ieteikumu izpilde

Sasniedzamība

Nemot vērā, ka digitālajā vidē atšķirībā no lineārās apraides vērojama izaugsme sasniegtās auditorijas apjomā, ieteicams aktīvāk investēt digitālā satura attīstībā – Latvijas Radio turpināja publicēt līdzšinējos oriģinālpodkāstus (“Drošinātājs”, “Normāla ģimene”) un sāka jaunus – “Uz redzi!”, “Remarka”, “Noliktava”, “Dzimtes r*sols”. Sociālās tīklošanās platformās *TikTok* un *Instagram* radīja jaunu dzīvesstila tematisko kontu “Kā labāk?” un jaunus Pieci.lv digitālā satura kontus, kā arī LR2 kontu *TikTok*.

Tas arī ļautu labāk uzrunāt auditorijas grupas, kuras ar grūtībām sasniedz sabiedriskie mediji lineārajā apraidē – jauniešus un pilsētniekus – augstākminētais saturs tiek mērķēts gados jaunākai auditorijai un tiek piedāvāts platformās, kuras iecienījuši jaunieši.

Nodrošināt auditorijas segmentāciju, skaidri definējot dažādā satura mērķauditoriju, atsakoties no pašreiz dominējošās “visiem par visu” pieejas. Veidot saturu vidusslānim, kas ir pilsoniski un ekonomiski aktīvs, zinātkārs un ar augstu pratības līmeni – tai skaitā uzņēmējiem un ar pašiniciatīvu bagātiem **Latvijas iedzīvotājiem** – atdalot Latvijas Radio 5 un pieci.lv, ir precizētas mērķauditorijas, kas katram no šiem satura veidotājiem jāsasniedz. Latvija Radio 1 un Ziņu dienesta veidotais saturs pakāpeniski tiek pielāgots un uzlabots ar mērķi sasniegt pilsoniski un ekonomiski aktīvo un izglītoto auditoriju, un šis process turpināsies 2025. gadā, pārveidojot atsevišķu raidījumu koncepciju un nosakot mērķi palielināt auditoriju šādos segmentos – gados jaunāki klausītāji, Rīgas un Pierīgas iedzīvotāji, klausītāji ar augstiem un vidēji augstiem ienākumiem, autobraucēji.

Sabiedrība

Nodrošināt sabiedrisko mediju saturā atbilstošu īpatsvaru politiskās pozīcijas un opozīcijas balsīm un dažādām sabiedrības grupām – valdību (pašvaldību) veidojošie politiķi ir viens no primārajiem informācijas avotiem medijos, un no viņiem tiek prasīta lielāka atbildība. Līdz ar to viņu lielāka pārstāvniecība ir pamatota. Vienlaikus Latvija Radio ziņu, informatīvi analītiskajos un diskusiju raidījumos dod iespēju izskanēt arī citu politisko partiju viedokļiem.

Nodrošināt mazākumtautību pastāvīgu, aktīvu lomu sabiedrisko mediju organizētajās diskusijās ārpus specifiski šīm grupām mērķētajām sabiedrisko mediju platformām LR4 un LSM krievu valodas versijas – Latvijas Radio satura plānošanas sapulcēs vairākkārt ir pārrunāta nepieciešamība biežāk iekļaut kā viesus un viedokļu paudējus mazākumtautību pārstāvjus.

Palielināt NVO balsu pārstāvniecību sabiedrisko mediju saturā – Latvijas Radio diskusijās regulāri piedalās NVO pārstāvji, kā arī to viedokļi tiek iekļauti ziņu un informatīvi analītiskajā saturā.

Demokrātija

Ziņu un *current affairs* saturā mazināt reportējošā, aprakstošā stila žurnālistikas un viedokļu žurnālistiku, kad žurnālisti vien savāc viedokļus, bet neveic temata izpēti, īpatsvaru. Attīstīt analītisko žurnālistiku, kuras uzdevums ir skaidrot, kontekstualizēt, interpretēt dažādos ziņu tematus, īpaši ekonomikā, un šādi palīdzēt auditorijai izprast tos, radīt interesi par tiem. Attīstīt žurnālistu tematisko specializāciju. Stiprināt žurnālistu kompetenci īpaši ekonomikas jautājumu izpratnē, kā arī datu analīzē, interpretācijā. Samazināt atkarību no ārējās ekspertīzes, tā vietā stiprinot pašu žurnālistu analītisko kapacitāti – Latvijas Radio ziņu raidījumi “Pusdienu” un “Pēcpusdienu” ir pārveidoti ar mērķi vairāk skaidrot dienas notikumus. Ziņu dienestā ir sākti žurnālistu tematiskā specializācija – to ieviešot, pieaugs arī žurnālistu spēja pašiem analizēt procesus. Darbu ir sākusi Latvijas Radio dezinformācijas pētniece, kas regulāri piedāvā kvalitatīvu, augsta līmeņa analīzi par izplatīto dezinformāciju un propagandu. Ir plāns pieņemt darbā arī politikas redaktoru, kas nodrošinātu analītiskos materiālus par politikas procesiem. LR1 raidījumā “Labrīt” ir ieviesta pastāvīga ekonomikas ziņu rubrika, un no 2025.gada piektdienās ir ekonomikas komentārs, ko gatavo LU ekonomikas profesors Jānis Priede.

Pārliecināties par pieaicinātā eksperta kompetences atbilstību raidījuma tematam, norādīt precīzu eksperta atribūciju, novērst tādu ekspertu iesaisti, kuriem ir iespējama interešu konflikta pazīmes – Redakcionālajā padomē un atsevišķu raidījumu komandās ir pārrunāts ekspertu atlases un precīzas atribūcijas jautājumi.

Ietekme

Samazināt atkarību no valsts pārvaldes, politiskās elites diktētās dienaskārtības. Definēt oriģinālu, proaktīvu, konsekvētu, ilgtermiņa, un dažādās sabiedrisko mediju struktūras un platformas aptverošu dienaskārtību (redakcionālās prioritātes, vērtības) – Latvijas Radio satura veidotāji gada sākumā pārrunā un

vienojas par gada tematiskajām prioritātēm, kas 2024.gadā bija Latvijas valsts drošība un Krievijas agresija Ukrainā. Ziņu dienests 2024.gadā veidoja vairākas oriģinālsižetu sērijas – par valsts aizsardzības plāniem, dezinformācijas izplatīšanas tehnikām un probāciju. Tāpat Latvijas Radio kopā ar Euranet Plus regulāri veido sižetus par procesiem Eiropā. 2024.gadā dažādām auditorijām tika piedāvāts plašs un kvalitatīvs saturs par Eiropas Parlamenta vēlēšanām, kas saņēma pozitīvu eksperta vērtējumu. Visi sabiedriskie mediji kopā īstenoja “Dod pieci!” labdarības maratonu, pievēršot politikas veidotāju un sabiedrības uzmanību ar veselības aprūpi saistītam tematam, proti, cilvēkiem, ka augsto izmaksu dēļ nevar atļauties vajadzīgos medicīnas pakalpojumus vai medikamentus.

Vairāk darboties konstruktīvajā žurnālistikā, kas piedāvā risinājumus, sekmē auditorijas rīcībspēju, līdzdalību, atbildību – daudzos Latvijas Radio raidījumos tiek īstenoti konstruktīvās žurnālistikas principi. Plašāka ieviešana vēl ir priekšā.

Paaugstināt uzticēšanos sabiedriskajiem medijiem, īstenojot caurspīdīgu redakcionālo politiku, regulāri informējot un atgādinot pie publikācijām par redakcionālo izvēli un ikdienas žurnālistikas praksi principiem un vadlīnijām, tai skaitā konkrētu tematu atspoguļošanā, kā arī par faktu pārbaudes un kļūdu labošanas procedūrām, informējot par ilgtermiņa darbībām, kas vērstas uz kļūdu risku mazināšanu, uz kurām ir norādījušas sabiedrisko mediju darbu (paš)regulējošās institūcijas savos atzinumos – raidījums “Mediju anatomija” skaidro mediju darbības jautājumus, tai skaitā, žurnālistikas praksi un principus. Latvijas Radio ir pieņemtas kļūdu labošanas vadlīnijas, kas nosaka caurskatāmas kļūdu labošanas procedūras, un redakcija tās arī ievēro. Ir apspiesti arī citi redakcijas darba skaidrošanas formāti, kuru ieviešana turpināsies nākamajos gados. Lai vairotu sabiedrības uzticēšanos, Latvijas Radio iesaistījās starptautiskās nevalstiskās organizācijas “Reportieri bez robežām” iniciatīvā “Journalism Trust Initiative” un veica redakcionālo procedūru un vadlīniju auditu, kura rezultātā publicēja Caurskatāmības ziņojumu un 2025.gadā ieguva “Journalism Trust Initiative” sertifikātu, kas apliecina Latvijas Radio redakcionālās prakses atbilstību augstiem žurnālistikas profesionālajiem un ētikas standartiem.

Kultūra

Kultūras saturā samazināt atkarību no kultūras organizāciju mārketinga aktivitātēm un attīstīt analītisko žurnālistiku, mazinot afišveidīga un komplimentāra satura veidošanu. Aktīvāk darboties kritikas žanrā, izmantot autoržurnālistikas pieeju, diskusijas formātu – Latvijas Radio 1 raidījums “Kultūras Rondo” vairāk pievēršas kultūras procesu analīzei, 2024.gadā tajā ieviesta kinokritikas rubrika, kas 2025.gadā pārtapusi atsevišķā raidījumā “Kur kritiķiem nav vietas”. Ir pārveidoti vairāki Latvijas Radio 3 raidījumi, stiprinot kultūras kritiku un kultūras politikas analīzi – ēterā izmaiņas īstenotas no 2025.gada.

Stiprināt kultūras satura piedāvājumu mazākumtautību auditorijām – LR4 ikdienas kultūras raidījumā “Skaņas. Domas. Tikšanās” tika izveidotas vairākas tematiskās rubrikas, kas, piedaloties ekspertiem, aplūko kultūras notikumus Rīgā, reģionos un arī kaimiņvalstīs – Lietuvā un Igaunijā – teātra, mākslas un kino jomās. LR4 informatīvajos raidījumos “Doma laukums” un “Izklāstā” palielināts materiālu īpatsvars par operatīvajiem kultūras notikumiem. LR4 informatīvie un tematiskie

raidījumi rūpīgi sekoja Latvijas nozīmīgākiem kultūras notikumiem, veidojot reportāžas un tiešās translācijas – piemēram, no Latvijas mazākumtautību festivāla Liepājā. LR4 raidījumā “Grāmatu otrdienā” tiek veidots materiālu cikls par Latvijas, Lietuvas un Igaunijas dzejniekiem, rakstniekiem, žurnālistiem un izdevējiem.

Radošums un Zināšanas

Piedāvāt vairāk tādu saturu, kas nodrošina zināšanas par dažādām dzīves jomām, tostarp palielināt izglītojošo un zinātnes raidījumu īpatsvaru LTV un LR piedāvājumā – Latvijas Radio ir plašs zinātnes un izglītojošo raidījumu piedāvājums, kas tiek piedāvāts dažādām auditorijām dažādās programmās.

Informācijas skaidrošanā atteikties no “no augšas uz leju” modeļa un stereotipiskā “vienkāršā cilvēka” tēla. Tā vietā veidot cieņpilnu un jēgpilnu sarunu ar dažādajām sabiedrisko mediju mērķgrupām atbilstoši to zināšanu un prasības līmenim – atbilstošo programmu redakcijās rekomendācija ir pārrunāta un veikti vairāku raidījumu (“Kā labāk dzīvot?”, “Labrīt!”) uzlabojumi, lai celtu to kvalitāti un pielāgotu saturu mērķauditorijas zināšanu un prasības līmenim.

Kritiski izvērtēt starpvalstu salīdzinājumu atbilstību problēmu analīzei un tās pienesumu konstruktīvu risinājumu identificēšanā – rekomendācija redakcijā ir pārrunāta un konceptuāli akceptēta, kaut Latvijas Radio nepiekrīt, ka ekspertu analizētajā gadījumā salīdzinājums ir nepiemērots.

Attīstīt jaunus un daudzveidīgus raidījumu formātus, ieguldot līdzekļus formātu un satura izpētes un attīstības darbnīcās un pilotraidījumu veidošanā – Latvija Radio pamazām attīsta jaunus formātus (piemēram, 2024. gadā sāka veidot politikas satīras podkāstu “Noliktava”, audiodrāmu, vairākus jauniešu digitālā satura formātus u.c.), taču šajā ziņā vēl ir lielas attīstības iespējas.

Metodoloģija

Proaktīvi uzkrāt visaptverošā sabiedriskā labuma izvērtējuma vajadzībām nepieciešamos datus par sabiedrisko mediju sniegumu sociālajos medijos un podkāstu straumēšanas platformās – dati par Latvijas Radio sniegumu sociālajos medijos un raidierakstu straumēšanas platformās tiek sistemātiski ievākti, analizēti un uzkrāti. Satura veidotājiem tiek nodrošināta regulāra datu piegāde (reizi nedēļā, reizi mēnesī, reizi ceturksnī, gada kopējie dati), nodrošinot nepieciešamo informāciju datus balstītu lēmumu pieņemšanai.

Pilnveidot satura uzskaites sistēmas metodoloģiju – Ir pilnveidota un ar Padomi saskaņota integrētā satura uzskaites sistēmas metodoloģija (tematiskais sadalījums), ņemot vērā mākslīgā intelekta transkribēšanas un tematiku atpazīšanas/klasificēšanas rīka ieviešanu no 2024. gada.

Veikt izvērtējumu par to, vai sabiedrisko mediju aktivitātes, kas īstenotas reaģējot uz auditorijas sūdzībām, ir uzlabojušas sabiedrisko mediju snieguma kvalitāti – auditorijas sūdzības un ieteikumi tiek pastāvīgi analizēti raidījumu veidotāju/ struktūrvienību/Redakcionālās padomes ietvaros. 2025. gadā plānots attīstīt vienotu klientu servisa (auditorijas atgriezeniskās saites) funkciju apvienotajā uzņēmumā, kas ļaus sistemātiski analizēt tendences un veikt nepieciešamās darbības kvalitātes pilnveidei.

Latvijas Televīzija

Satura kvalitātes uzraudzības sistēma

Satura vērtēšana Latvijas Televīzijā tiek veikta saskaņā ar Satura profesionālās uzraudzības sistēmas nolikumu un to vērtē Satura vērtēšanas padome. Izlases kārtībā izvērtēti gan jauni raidījumi un satura projekti, gan raidījumi, par kuriem saņemti aizrādījumi vai kur konstatētas kvalitātes problēmas, kā arī raidījumi, kuri pārskatāmā periodā nav izvērtēti. Atkārtoti tiek vērtētas tās satura vienības, par kurām sniegtas rekomendācijas snieguma pilnveidei. Tiek vērtēts arī darbs digitālajā vidē.

Tiecoties uzlabot satura kvalitāti un sniegt radošajām komandām rekomendācijas par iespējamajiem uzlabojumiem, katras redakcijas vadītājs (t.sk. “LSM.lv”), regulāri izvērtē savas struktūrvienības radīto saturu, izlases kārtībā izvēloties vērtējamus oriģinālrādījumus, īpašos projektus, oriģinālseriālus, digitālo oriģinālsaturu, dokumentālās filmas u.c.

Ārkārtas vērtēšana tiek veikta, reaģējot uz konkrētiem notikumiem: acīmredzamām satura kvalitātes izmaiņām, nepieciešamību tūlītēji izvērtēt unikālu projektu vai arī Redkolēģijas vai sabiedrisko mediju ombuda uzmanības lokā nonākušu satura vienību. Ārkārtas vērtēšanai nav noteikta kalendāra, tā notiek pēc nepieciešamības. Ārējie eksperti tiek aicināti izvērtēt īpašus prioritāru satura virzienu projektus.

Satura vērtēšana

2024. gadā tika izvērtēts saturs, kas veidots nozīmīgu notikumu atspoguļošanai: Eiropas Parlamenta vēlēšanas, vasaras olimpiskās spēles Parīzē, Pasaules čempionāts hokejā, Vecgada vakara šovs, “Supernova”, sabiedrisko mediju gada balvas kultūrā “Kilograma kultūras” pasniegšanas ceremonija, “Eirovīzija” u.c. Tika izvērtēts arī jauniešu un digitālais saturs.

2024. gadā ārkārtas vērtēšanā cita starpā tika vērtēti komiksi ziņu portālā “LSM.lv.” Vienojoties, ka komiksiem kā žanram ir vieta portālā, konkrēti tika lemts par “Cūku komiksu” kā neveiksmīga un neturpināma satura projekta pārtraukšanu.

2024.gadā ārējie eksperti vērtēja Ziņu dienesta raidījumu “1 pret1” un bērnu raidījumu “Bardaks bēniņos”.

Auditorijas sūdzības

2024. gadā ir reģistrēti 55 iesniegumi par Latvijas Televīzijas saturu, tai skaitā 32 sūdzības no fiziskām personām un 23 – no juridiskām personām. Fizisko un juridisko personu sūdzības tika izvērtētas atbilstoši kompetencei un iesniedzējiem atbildēts vispārējā kārtībā atbilstoši Iesniegumu likuma prasībām.

Triju gadu dinamika aplūkojama tabulā:

Gads	LTV saņemtie fizisko personu iesniegumi	LTV saņemtie juridisko personu iesniegumi
2022	31	10
2023	26	14
2024	32	23

Ētikas padome

Ētikas komisija 2024. gadā neskatīja satura veidotāju profesionālo darbību.

Darbības pēc institūciju lēmumiem

2024. gadā saņemti 17 sabiedriskā medija ombuda iesniegumi. Visi iesniegumi izskatīti attiecīgajās redakcijās, 6 jautājumi skatīti Redakcionālajā padomē un pieņemtas rekomendācijas satura kvalitātes pilnveidošanai.

Lemts par redakcionālās kontroles pilnveidošanu, par viedokļu spektra paplašināšanu par dažādiem sabiedriski politiskiem notikumiem, par atbilstoša konteksta nepieciešamību atsevišķos aktualitāšu žanros, par neatkarīgo producentu un sadarbības partneru atkārtotu iepazīstināšanu ar redakcionālajām vadlīnijām un Ētikas kodeksu, par dzimumu līdztiesības iespējamu nodrošināšanu saturā un citiem jautājumiem.

Pētījumi

2024. gadā Latvijas Televīzija pasūtījusi sekojošus pētījumus – “Replay” auditorijas izpēti, Latvijas Sabiedriskā medija zīmolu pētījums, “RUS.LSM.lv”, LSM+ tēla pētījums.

Darbinieku kvalifikācija

2024. gadā uzņēmuma darbinieki apmeklējuši apmācības satura attīstībā, tai skaitā digitālo prasmju attīstībā; tehnoloģiju prasmju attīstībā; IT drošības apmācības; caurviju prasmju pilnveidē/attīstībā; pārmaiņu vadībā; latviešu valodas un svešvalodu pilnveidē; runas un ķermeņa valodas prasmēm. Kopumā apmācībās piedalījušies 589 dalībnieki.

Tika pārskatīta un apstiprināta žurnālistu tematiskā specializācija, tā veicinot to profesionālās kvalitātes un zināšanas konkrētās satura jomās. Stiprinot satura kvalitāti un padziļinātu konkrētu jomu izpēti, Ziņu dienesta žurnālistiem tika definētas tematiskās specializācijas. Tās aptver plašu tematisko spektru un jomas, kas būtiskas Latvijas ekonomiskajai attīstībai – uzņēmējdarbība, investīciju vide, lielie būvniecības projekti (piemēram, “Rail Baltica”), reģionālā attīstība un pašvaldības – atsevišķi nodalot Rīgas domi; kā arī ar sabiedrības labklājību un drošību saistītie temati, piemēram, izglītība, veselības aprūpe, sociālie jautājumi (tai skaitā, pabalsti, pensijas) drošība (gan iekšējā, gan ārējā), satiksmes drošība, tieslietas – ieskaitot dažādas tiesvedības; kā arī tehnoloģijas, zinātne, kultūru un tehnoloģijas. Žurnālistiem uzdots padziļināti izprast konkrētās jomas, veidojot plašu un uzticamu kontaktu loku, kā arī atpazīt un pārbaudīt informācijas avotu ticamību.

2024. gadā saņemts "Journalism Trust Initiative" (JTI) sertifikāts. Sabiedrisko mediju ombuda profesionālās ētikas balvas saņēma žurnālisti Vita Anstrate, Zanda Ozola-Balode, Anete Ašmane-Vilsone, Dace Kaukule. Latvijas Žurnālistu asociācijas Izcilības balvas saņemtas kategorijā "Ziņu žurnālistika un reportāža" – Ziņu dienestam par sižetu sēriju par bijušā premjera Krišjāņa Kariņa ("Jaunā Vienotība") privātajiem lidojumiem pienākumu pildīšanas laikā; kategorijā "Dokumentālie stāsti" – Inai Strazdiņai, Ingum Graudiņam, Dacei Koklei par dokumentālo filmu par Ukrainas bērniem "Svešā šūpuļdziesma". "Latvijas mediju valodas balva 2024" pasniegta Jānim Gestem, Inai Strazdiņai, Tomam Bricim. Neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta apbalvojums pasniegts Aijai Kincai – par profesionalitāti, vēstot par medicīnas tēmu, saņemta "Zelta mikrofons" balva kategorijā "Koncertieraksta video".

Visaptverošā vērtējuma ieteikumu izpilde

Uzskaitīt un īpaši sekot līdzi politiskās pozīcijas un opozīcijas balsīm pirmsvēlēšanu un vēlēšanu periodā. Mazākumtautību, NVO iekļaušana saturā, kas nav specifiski šīm grupām veidots saturs. Stiprināt pētniecības un analīzes kapacitāti atkarībā no pieejamā finansējuma. Turpināt žurnālistu un redaktoru tematisko specializāciju. Rūpīga un izsvērtā ekspertu atlase. Plānota sabiedriskā medija oriģinālā dienaskārtība. Attīstīt kultūras diskusijas digitālajā vidē. Strādāt pie kultūras kritikas žanra attīstības. Uzkrāt un regulāri atjaunot auditorijas dati sociālu mediju platformās.

Latvijas Televīzija strādāja pie sabiedriskā labuma visaptverošā izvērtējuma ieteikumu ieviešanas. Latvijas Televīzija ievēroja rekomendāciju veicināt digitālā satura attīstību, kas ļauj labāk uzrunāt auditorijas grupas, ko sabiedriskie mediji ar grūtībām sasniedz lineārajā apraidē, – jauniešus un pilsētniekus. Tika attīstītas Latvijas Televīzija digitālās platformas – "LSM.lv" un "Replay.lv" –, kā arī konsekventi realizēta darbība sociālajos medijos, sasniedzot atzīstamus rezultātus.

Latvijas Televīzija ņēma vērā rekomendāciju saturā atspoguļot politiskās pozīcijas un opozīcijas balsis, kā arī ieteikumus dažādām sabiedrības grupām nodrošināt atbilstošu īpatsvaru. Īpaši svarīgi tas bija Eiropas Parlamenta vēlēšanu periodā, kad rūpīgi tika uzskaitīts dažādu politiku atspoguļojums saturā.

Latvijas Televīzija ņēma vērā rekomendāciju sabiedriskajā medijā nodrošināt balsi dažādām mazākumtautībām, kas tika darīts, gan informējot par dažādu kopienu aktivitātēm, gan radot saturu mazākumtautību valodās. LSM+ izveidotas atsevišķas sadaļas un adreses ne tikai angļu un krievu, bet arī saturam ukraiņu, baltkrievu, poļu valodā.

Latvijas Televīzija pastāvīgi kā vienu no prioritātēm saglabā analītiskās kapacitātes stiprināšanu. Tāpat pētījuma rezultāti liecināja par nepieciešamību konsekventāk virzīties uz tematisko specializāciju, kas tika īstenots. Spilgtākais piemērs savas darbākārtības noteikšanai un konstruktīvās žurnālistikas realizācijai bija projekts "Neklusē!", kur iesaistījās visas redakcijas, ne tikai ziņojot, pētot un informējot, bet arī rosinot un panākot konkrētus risinājumus, lai veicinātu drošību mācību vidē. Analītiskās un pētnieciskās žurnālistikas attīstība ir pastāvīga prioritāte – tā tiek veicināta ne tikai sabiedriski politiskajā, bet arī sporta un kultūras saturā. Iespēju robežās tika palielināts izglītojošais un zinātnes saturs – gan ziņu raidījumos, gan jauniešu saturā, gan neatkarīgo producentu veidotajos raidījumos, gan dokumentālajās

filmās. Tika izstrādāta koncepcija jaunam raidījumam “Slazds”, kas ēterā tika plānots 2025. gadā.

Latvijas Televīzija sekoja arī rekomendācijai skaidrot savu darbu – tika realizēta raidierakstu sērija “Parunāsim!”. “LSM.lv” portāla vidē tika skaidroti pieņemtie redakcionālie lēmumi un izvēles. Latvijas Televīzija aktīvi sadarbojās ar sabiedrisko mediju ombudu, skaidrojot dažādas redakcionālās izvēles, kā arī proaktīvi izvērtēja saturu un redakcionālus lēmumus Latvijas Televīzijas redaklējā.

Sekojošajai rekomendācijai veicināt kultūras satura kvalitāti, vairākkārt tika izvērtētas “Kultūras ziņas” un sniegti ieteikumi. Notika raidījuma “Kultūršoks” un cita kultūras satura izvērtēšana, rekomendāciju izstrāde un ieviešanas kontrole. Rekomendācija nodalīt izklaidi no kultūras ir diskutējama, jo robežas nereti nav nošķiramas. Latvijas Televīzija apzinās, ka kultūras saturs jāpiedāvā plašam skatītāju un lietotāju lokam, līdz ar to līdzās nopietnam kultūras saturam ir vieta arī izklaidei. Vienlaikus Latvijas Televīzija ir plašs nopietna kultūras satura klāsts.

Portālā “LSM.lv” tika veikti ieguldījumi platformas “Replay.lv” attīstībā, turpinājās žurnālistu un redaktoru tematiskās specializācijas, turpinājās darbs pie rūpīgas un izsvērtas ekspertu atlases, uzsākta redakcionālo izvēļu skaidrošana, tika attīstīts kultūras kritikas žanrs, tika uzkrāti un regulāri atjaunoti auditorijas dati sociālo mediju platformās.

VI CITU INSTITŪCIJU LĒMUMI

2024. gadā Nacionālā elektronisko plašsaziņas līdzekļu padome (turpmāk – NEPLP) ir uzsākusi 2 administratīvā pārkāpuma procesus par sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu darbu, un reaģējusi uz 26 privātpersonu un organizāciju sūdzībām par sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu darbu. Abi administratīvā pārkāpuma procesi rosināti par Latvijas Radio darbību un abos pieņemts lēmumus par procesu izbeigšanu, vienā gadījumā gan vienlaikus ar procesa izbeigšanu izteikts aizrādījums.

2024. gada 12. decembrī NEPLP lēmusi izbeigt 2024. gada 29. augustā uzsāktu administratīvā pārkāpuma lietu Nr.18012000001324 par VSIA “Latvijas Radio” programmās Latvijas Radio 1 un Latvijas Radio 2 izvietoto komerciālo ziņojumu izvietojuma noteikumu neievērošanu.

2024. gada 12. decembrī NEPLP lēmusi izbeigt lietvedību 2024. gada 7. novembrī uzsāktajā administratīvā pārkāpuma lietā Nr. 18012000001724 un izteikt VSIA “Latvijas Radio” aizrādījumu. Lieta uzsākta par administratīvā pārkāpuma lietu par iespējamo Elektronisko plašsaziņas līdzekļu likuma 26.panta pirmās daļas 3.punkta pārkāpšanu elektroniskā plašsaziņas līdzekļa VSIA “Latvijas Radio”.

NEPLP, izvērtējot lietas apstākļus un lietā esošos materiālus savstarpējā kontekstā, norāda, ka Latvijas Radio izdarītais pārkāpums ir atzīstams par maznozīmīgu, jo tas nav radījis tādu apdraudējumu tiesiski aizsargātajām interesēm, lai par to piemērotu sodu. NEPLP secināja, ka, izplatot lēmumā minēto informāciju, ir noticis neliels programmu veidošanas vispārīgo noteikumu pārkāpums un nosacījumu neievērošana, turklāt Latvijas Radio ir izteicis nožēlu par notikušo un izplatījis atvainošanos. Tāpat Latvijas Radio ir veicis visas iespējamās darbības, lai labotu pieļauto kļūdu, kā arī lai novērstu turpmāku šādu kļūdu rašanos nākotnē. Konkrētajā gadījumā, NEPLP, vērtējot lietas faktiskos apstākļus to savstarpējā sakarībā, uzskata, ka bija lietderīgi

Latvijas Radio izteikt aizrādījumu par tā darbībā konstatēto, bet administratīvā pārkāpuma procesu izbeigt.

Latvijas Radio atzinis, ka programmas Latvijas Radio 5 raidījumā laikā raidījuma vadītājs dažādu iemeslu dēļ uz klausītāja izteikumiem nenoreagēja. Raidījuma vadītājs savu kļūdu laboja nākamajā dienā šajā pašā ētera laikā, atvainojoties par iepriekšējā dienā izskanējušo klausītāja komentāru, aicinot auditoriju būt atbildīgai un norādot, ka Latvijas Radio 5 ēterā nav vietas vardarbīgiem izteikumiem. Konkrētajā gadījumā Latvijas Radio 5 direktors, sazinoties ar Latvijas Radio galveno redaktori, vienojās par attiecīgā satura fragmenta dzēšanu digitālajās platformās, atbilstoši vadlīnijās noteiktajai kārtībai. Kopīgi ar raidījuma vadītāju arī tika pārrunāta kļūdas labošana un atvainošanās nākamajā raidījumā. Latvijas Radio valde raidījuma vadītājam ir piemērojusi disciplinārsodu – rakstisku piezīmi.

No lietas materiāliem izriet, ka Latvijas Radio atzīst un nožēlo pieļauto kļūdu, kā rezultātā ēterā izskanējis Latvijas sabiedrisko mediju redakcionālajām vadlīnijām neatbilstošs saturs. Latvijas Radio atzīst, ka minētais saturs neatbilst Sabiedrisko elektronisko plašsaziņas līdzekļu un to pārvaldības likuma 3. panta trešajā daļā noteiktajam. Latvijas Radio veicis visas iespējamās darbības, lai labotu pieļauto kļūdu, kā arī lai novērstu turpmāku šādu kļūdu rašanos.

Gads	Uzsāktie administratīvie procesi LTV	Piespriestie administratīvie sodi LTV	Uzsāktie administratīvie procesi LR	Piespriestie administratīvie sodi LR
2022	5	4	1	1
2023	1	-	2	1
2024	-	-	2	-

Statistika par piespriestajiem sodiem balstīta apsvērumā, ka sods tiek uzskaitīts brīdī, kad pieņemts, neraugoties uz iespējamo pārsūdzības procesu ar neprognozējamu termiņu. Analizējot datus triju gadu periodā, vērojams gan uzsākto lietu sarukums, gan piespriesto sodu skaita sarukums. Tādējādi vērojama pozitīva tendence.

Latvijas Mediju ētikas padome (turpmāk – LMĒP) 2024. gadā ir saņēmusi 16 iesniegumus, kuri attiecas uz sabiedrisko mediju darbu. 10 no tiem bija par vienu konkrētu “Cūku komiksa” epizodi “LSM.lv” platformā. Šiem 10 iesniegumiem tika atbildēts ar vienu LMĒP vērtējumu – vēstuli. Vēl trim iesniegumiem tika sniegts LMĒP vērtējums – atbildes vēstule. Vienam sūdzības iesniedzējam tika sniegts LMĒP atzinums, kurā atzīts pārkāpums un kuru savukārt vēlāk Latvijas Radio lūdza pārskatīt. Vēl viens iesniegums attiecībā uz Latvijas Radio 4 netika izskatīts, jo neatbilda LMĒP kompetencei).

2024. gada 4. decembrī LMĒP atzinumā Nr. 11/2024¹³, izskatot sūdzību par Latvijas Radio 1 raidījumā iekļauto sižetu atzina, ka sižetā ir pārkāpts LMĒP Ētikas kodeksa princips 4.6. Informācijas iegūšana un izmantošana, kas paredz gan pienācīgu faktu pārbaudi, gan kritisku attieksmi pret informācijas avotu.

Sniedzot iesniedzējiem vērtējumu par “Cūku komiksa” epizodi 2024. gada 24. februārī, LMĒP norādīja, ka cūku kā tēlu izvēle komiksā LMĒP skatījumā ir bijis

¹³ [11_2024_Atzinums_Raimis_Lavrovs_Latvijas_radio](#)

riskants lēmums, – latviešu un daudzās citas kultūrās šim tēlam ir pretrunīgs, pārsvarā negatīvs vērtējums. Tiesa, līdz ar cūkmena kā populāra vides aizstāvja parādīšanos, Latvijā cūkas tēlam parādījušās arī pozitīvas nozīmes. Raugoties uz komiksu kā žanru, pret tā publikācijām tradicionāli ir augstākas tolerances līmenis. Tie drīkst provocēt, būt satīriski, taču šajā gadījumā, kā atzina māksliniece un “LSM.lv” redakcija, provocēt nebija mērķis. LMĒP secina, ka tas bija noticis nevilšus un nevietā, un raugās uz to kā pavisām, bezatbildības, neiejūtības un nezināšanas sekām. Lai arī mākslinieces radošā brīvība nav apstrīdama, redakcijas pienākums ir rēķināties ar laiku, kurā dzīvojam, ar publikācijas izmantošanas kontekstiem, un to, ka pretrunīgos tēlos ietērpts vēstījums par tik jūtīgu tēmu kā Ukrainas aizstāvji tiks uztverts nepilnīgi vai pat pretēji autores iecerētajam. LMĒP uzskata, ka šādi gadījumi medijiem kalpo kā atgādinājums, ka mediju tiesības pastāv saistībā ar mediju atbildību, un cer, ka šī notikuma raisītā diskusija dos lielāku labumu, nekā ar publikāciju nodarītais kaitējums.

Gads	Atzinumu skaits	Atzīto pārkāpumu skaits	Vērtējumu skaits
2022	1	-	3
2023	2	-	4
2024	1	1	4

Analizējot statistiku triju gadu periodā, nav vērojamas būtiskas izmaiņas, kā arī ievērojams atzīto pārkāpumu skaits. Ņemot vērā, 2024. gadā atzīts pirmais pārkāpums, pārkāpumu skaita dinamikai nepieciešams pievērst uzmanību turpmākajos gados.

VII PADOMES VĒRTĒJUMS

Padomes sagatavotais kvalitātes vadības un sabiedriskā labuma izpildes pārskats par 2024. gadu ir trešais tāda veida pārskats, ko savas darbības četros gados, kopš Padomes darba sākuma 2021. gada 4. augustā, tā ir sagatavojusi. Gadu no gada pārskata forma ir mainīta un pilnveidota, tajā skaitā ņemot vērā apstākli, ka sabiedriskā labuma mērķa vērtības saskaņā ar jauno metodoloģiju tiek mērītas tikai kopš 2023. gada, kad Padome pieņēma sabiedriskā pasūtījuma vadlīnijas 2023. -2025. gadam, nosakot sasniedzamās mērķa vērtības triju gadu periodam.

Iekšējiem un ārējiem apstākļiem un normatīvajiem aktiem pastāvīgi mainoties un kvalitātes vadības un sabiedriskā labuma vērtēšanas sistēmai esot nemitīgā attīstībā, 2024. gads ir pirmais, kad var veikt salīdzinoši pilnvērtīgu sabiedriskā labuma mērķu, kas nesaraucjami saistīti ar satura kvalitātes vadības sistēmu, salīdzinošu analīzi divu gadu griezumā. Tas arī darīts šī pārskata augstākminētajās daļās, turpat sniedzot arī Padomes ieteikumus snieguma uzlabošanai.

Vienlaikus šis ir arī pēdējais gads, kad sabiedriskā pasūtījuma gada plāna izpilde un sabiedriskā labuma sniegums tiek skatīts no divu uzņēmumu – Latvijas Radio un Latvijas Televīzija – perspektīvas, jo no 2025. gada 2. janvāra abi uzņēmumi ir apvienoti jaundibinātā uzņēmumā – VSIA “Latvijas Sabiedriskais medijs”. Diemžēl Padome secina, ka pārskatā par 2024. gadu par Latvijas Televīzijas iekšējās satura kvalitātes vadības sistēmu nav sniegta pilnvērtīga un kvalitatīva informācija par visaptverošā sabiedriskā labuma izvērtējuma rekomendāciju ieviešanas gaitu. Padome

norāda, ka tāda situācija ir nepieļaujama un Latvijas Sabiedriskā medija valdei nākotnē jānovērš šādu situāciju iespējamība.

Kā būs veicies ar uzdevumu izpildi un mērķu sasniegšanu vēsturiski unikālā situācijā, kad apvienotā uzņēmuma pirmajā gadā uzņēmums ir tikai juridiski apvienots, bet darbības plānošana un īstenošana satura radīšanā rit lielā mērā ierastajās sliedēs, rādīs sabiedriskā labuma ikgadējās aptaujas rezultāti 2026. gada sākumā, kā arī 2026. gada sākumā ieplānotā otrā visaptverošā sabiedriskā labuma izvērtējuma rezultāti.

2026. gada sākumā veikto aptauju un pētījumu dati būs pamats 2023.-2025. gada sabiedriskā pasūtījuma vadlīniju perioda izpildes vērtējumam un rekomendācijām nākamajiem gadiem, kā arī iespējamām izmaiņām sabiedriskā labuma metodoloģijā, ņemot vērā apvienotā uzņēmuma attīstību un faktu, ka minētā metodoloģija būs pilnvērtīgi pielietota viena pilna cikla garumā.

Vienlaikus saskaņā ar Padomes apstiprināto gaidu vēstuli 2025. gadā jau notiek darbs pie Latvijas Sabiedriskā medija vidēja termiņa darbības stratēģijas 2026.-2029. gadam saskaņā gan ar Padomes definētajiem, gan plānošanas dokumentos – Nacionālajā attīstības plānā 2021.-2027. gadam un Mediju politikas pamatnostādnēs 2024.-2027. gadam – paredzētajiem attīstības virzieniem un sasniedzamajiem rezultatīvajiem rādītājiem.

Tādējādi Padomes secinājums 2024. gada pārskata kopsavilkumā ir Latvijas Sabiedriskā medija vidēja termiņa darbības stratēģijas 2026.-2029. gadam izstrādes un īstenošanas procesā īpašu uzmanību pievērst sabiedriskā labuma kategoriju “Demokrātija” un “Sabiedrība”, kā arī sasniedzamības, uzticēšanās un kvalitātes snieguma rādītāju uzlabošanai ar mērķi pēc iespējas pilnvērtīgāk īstenot sabiedriskā medija misiju un SEPLPL definēto Latvijas Sabiedriskā medija vispārējo stratēģisko mērķi – stiprināt Latvijas demokrātisko iekārtu, vārda brīvību un Latvijas iedzīvotāju piederības sajūtu Latvijai, kopt latviešu valodu un nacionālo kultūru saskaņā ar Satversmi un citiem likumiem.